

Transitieplan

20 december 2024

INHOUD

INLEIDING.....	1
TRANSITIEDATUM EN KADERS	2
PROCES.....	3
CONTRACTKEUZE.....	5
NIEUWE PENSIOENREGELING	8
FINANCIËLE OPZET	13
COMPENSATIE	16
INVAREN.....	18
TRANSITIE-EFFECTEN.....	22
EVENWICHTIGHEID.....	31

Solidariteitsreserve

Spreiding overrendementen

Compensatie

Criteria kwantitatieve maatstaven

Uitgangspunten OF-scenarioset

Vervangingsratio's OF-scenarioset (op basis van invaardeckingsgraad van 120%)

Vervangingsratio's P-scenarioset (op basis van invaardeckingsgraad van 120%)

Vervangingsratio's P-scenarioset (gevoeligheidsanalyses invaardeckingsgraad oude default)

Vervangingsratio's P-scenarioset (gevoeligheidsanalyses invaardeckingsgraad nieuwe default)

Vervangingsratio's P-scenarioset (gevoeligheidsanalyses aanvangsrente oude default)

Vervangingsratio's P-scenarioset (gevoeligheidsanalyses aanvangsrente nieuwe default)

Maatmensen

Kenmerken deelnemersbestand (deelnemers per 31 december 2023)

INLEIDING

In dit transitieplan leggen de vakverenigingen FNV en CNV en Koninklijke Vopak als werkgever (hierna aangeduid als sociale partners) hun keuzes vast in het kader van de transitie naar een nieuw pensioenstelsel. Deze keuzes konden op efficiënte wijze worden ingevuld op basis van de adviezen van de werkgroep nieuw pensioenstelsel (hierna werkgroep) waarin genoemde partijen, de centrale ondernemingsraad en het pensioenfonds de afgelopen twee jaren hebben samengewerkt om te komen tot de invulling van een nieuwe pensioenregeling onder de Wet toekomst pensioenen. Sociale partners spreken graag hun waardering uit voor de werkzaamheden van de werkgroep die mede ter voorbereiding van dit transitieplan zijn uitgevoerd.

De werkgroep heeft in het eindrapport van 31 mei 2024 adviezen uitgewerkt met betrekking tot de invulling van en overgang naar de nieuwe pensioenregeling. In belangrijke mate volgen sociale partners deze adviezen in het transitieplan. Op een aantal punten zijn evenwel aanpassingen doorgevoerd. Hier liggen met name wijzigingen in het productmodel van de pensioenadministrateur aan ten grondslag waarmee een aantal adviezen – ondanks eerdere afstemming met de pensioenadministrateur – niet uitvoerbaar bleken.

Het opstellen van het transitieplan is een verplichting van de werkgever die samen met sociale partners in het arbeidsvoorwaardenoverleg een (wijziging van de) pensioenregeling overeenkomt. In het transitieplan verzoeken sociale partners het pensioenfonds om de nieuwe pensioenregeling uit te voeren en om de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen in te varen. Het transitieplan wordt hiertoe aan het pensioenfonds gestuurd met het verzoek dit op de website van het pensioenfonds beschikbaar te stellen aan alle belanghebbenden.

Het pensioenfonds beoordeelt het transitieplan op evenwichtigheid en uitvoerbaarheid. Om deze beoordeling mogelijk te maken is de inhoud van het transitieplan op onderdelen in (technisch) detail uitgewerkt, hetgeen de leesbaarheid niet altijd ten goede komt. Het pensioenfonds zal in het communicatieplan nadere invulling geven aan de wijze waarop alle belanghebbenden worden geïnformeerd over de (overgang naar de) nieuwe pensioenregeling. De technische uitwerking van de (overgang naar de) nieuwe pensioenregeling wordt door het pensioenfonds, na aanvaarding van het verzoek tot uitvoering van de nieuwe pensioenregeling, verder uitgewerkt in het implementatieplan.

De afspraken die sociale partners in dit transitieplan hebben vastgelegd hebben betrekking op de pensioenregeling welke in het pensioenfonds wordt uitgevoerd. Deze pensioenregeling heeft betrekking op het pensioengevend salaris tot een niveau van EUR 137.800 (2024). Voor de door de werkgever bij een premiepensioeninstelling ondergebrachte netto pensioenregeling met betrekking tot het pensioengevend salaris dat uitstijgt boven EUR 137.800 (2024) worden apart afspraken gemaakt.

TRANSITIEDATUM EN KADERS

Transitiedatum

Het pensioenfonds heeft in overleg met de pensioenadministrateur de transitie naar de nieuwe premiereregeling vooralsnog gepland op 1 juli 2026. Sociale partners onderschrijven deze transitiedatum.

Sociale partners en het pensioenfonds hebben de intentie om tot de transitiedatum de (financiering van de) huidige pensioenregeling ongewijzigd voort te zetten. Het bestuur van het pensioenfonds zal – na de toeslagverlening per 1 januari 2025 – tot de transitiedatum nog eenmaal besluiten over (extra) toeslagverlening. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het transitie FTK of de (nieuwe) indexatie AMvB omdat dit naar verwachting geen positief effect heeft op de hoogte van de te verlenen (extra) toeslag.

Kaders bij de transitie

Bij de transitie zijn door sociale partners de hieronder opgenomen doelstellingen en uitgangspunten geformuleerd.

Doelstellingen

- Het verwachte pensioen vóór en na de transitiedatum is voor (gewezen) deelnemers ten minste gelijk.
- Het pensioen vóór en na de transitiedatum is voor pensioengerechtigden ten minste gelijk. De transitie wordt voorts zodanig vormgegeven dat een verlaging van pensioenen in de eerste jaren na de transitie zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- De deelnemers ontvangen een adequate compensatie voor het nadeel dat zij ondervinden als gevolg van de overgang van twee leeftijdsafhankelijke premiestaffels naar één leeftijdsonafhankelijke premie.
- De gemaakte keuzes bij de transitie mogen niet tot grote verschillen tussen deelnemersgroepen en/of leeftijdscohorten leiden.

Uitgangspunten

- De toetsing van het (verwachte) pensioen vindt plaats op de uitkomsten op basis van de OF-scenarioset. Deze uitkomsten kwalificeren in de ogen van sociale partners als meest realistisch.
- De toetsing van evenwichtigheid vindt met name plaats op de uitkomsten op basis van de OF-scenarioset. De uitkomsten op basis van de OF-scenarioset kwalificeren in de ogen van sociale partners als meest realistisch en dienen samen met kwalitatieve argumenten als belangrijkste input voor de beoordeling van het effect op de evenwichtigheid. Hiernaast wegen sociale partners de uitkomsten op basis van de P- en Q-scenarioset mee in de beoordeling van het effect op de evenwichtigheid. De toetsing van de evenwichtigheid betekent niet dat iedereen hetzelfde moet krijgen of er evenveel op voor- of achteruit moet gaan.
- De huidige (invulling van de) pensioenregeling en het wettelijk kader is op onderdelen niet evenwichtig en omvat de nodige herverdelingseffecten. Hiermee wordt bij het vergelijken van pensioenresultaten rekening gehouden om te voorkomen dat een 'automatische' vertaling naar de nieuwe premiereregeling plaatsvindt.
- De default opties in wet- en regelgeving worden bij de invulling van de nieuwe pensioenregeling zoveel mogelijk gevolgd, tenzij deze niet of onvoldoende evenwichtig zijn.
- De nieuwe pensioenregeling en de voorrangregels bij het invaren van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen moeten (tegen redelijke kosten) uitvoerbaar en uitlegbaar zijn.

PROCES

Vorbereiding

De voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van dit transitieplan zijn aangevangen in 2022 met de vorming van de werkgroep. De werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van sociale partners, centrale ondernemingsraad en het pensioenfonds. Deze vertegenwoordigers werden ondersteund door eigen externe deskundigen. Voor alle berekeningen die in het kader van de transitie werden gemaakt, was een andere externe deskundige bij het proces betrokken, wiens deskundigheid en onafhankelijkheid door alle betrokkenen werd onderschreven.

De werkgroep heeft op de hoofdlijnen van de (overgang naar de) nieuwe pensioenregeling adviezen geformuleerd welke de basis vormen voor de afspraken die sociale partners op de arbeidsvoorwaarde 'pensioen' in dit transitieplan met elkaar hebben gemaakt.

Gedurende het proces is afstemming gezocht met de pensioenadministrateur om zeker te stellen dat de adviezen voor de invulling van de nieuwe pensioenregeling uitvoerbaar waren. Helaas werd na het uitkomen van het eindrapport van de werkgroep duidelijk dat op een essentieel onderdeel – om reden van uitvoerbaarheid – toch een aanpassing moest plaatsvinden. Deze aanpassing betreft de overgang naar één leeftijdsonafhankelijke premie in plaats van de in het eindrapport uitgewerkte variant met twee leeftijdsonafhankelijke premies voor de A- en B-regeling.

De werkgroep heeft op basis van een interim rapport afstemming gezocht met sociale partners en centrale ondernemingsraad over belangrijke keuzes die bepalend zouden zijn voor vervolgstappen. De externe deskundigen hebben voorts inhoudelijke en procesmatige terugkoppelingen naar hun achterban verzorgd. Door middel van kennissessies is getracht om betrokken partijen voldoende informatie te geven om de (afweging om te komen tot de) adviezen van de werkgroep te kunnen beoordelen.

Besluitvormingsproces

Na het uitkomen van het eindrapport van de werkgroep is aan sociale partners en centrale ondernemingsraad een toelichting gegeven op de totstandkoming van de adviezen en de overwegingen die hierbij een rol hebben gespeeld. Sociale partners en de centrale ondernemingsraad zijn voorts door hun eigen deskundigen nader geïnformeerd over het eindrapport.

Aangezien de keuzes voor de nieuwe pensioenregeling ook gevolgen hebben voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden hebben sociale partners de vereniging van gepensioneerden gehoord. Sociale partners hebben de input vanuit de vereniging van gepensioneerden besproken en een reactie op de opmerkingen bij het eindrapport, is verwerkt in het transitieplan. De vereniging van gepensioneerden plaatste met name opmerkingen bij de verdeling van de buffer in het pensioenfonds in relatie tot de in het verleden niet-verleende toeslagen en de toedeling van de buffer aan opgebouwde pensioenkapitalen. In de werkgroep werd de belangenbehartiging voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden mede ingevuld door de vertegenwoordigers van de vakverenigingen en het pensioenfonds.

Sociale partners hebben na het uitkomen en bespreken van het eindrapport de hoofdlijnen van de nieuwe pensioenregeling ten behoeve van het transitieplan uitgewerkt. Voorts zijn door de vakverenigingen in oktober 2024 ledenraadplegingen gehouden. Aan deze ledenraadplegingen gingen presentaties op de verschillende Vopak terminals vooraf waarin een toelichting op de hoofdlijnen van de nieuwe pensioenregeling – zoals opgenomen in dit transitieplan – werd gegeven. De ledenraadplegingen maakten duidelijk dat de leden van de vakverenigingen in meerderheid positief staan tegenover de invulling van en overgang naar de nieuwe pensioenregeling.

De invulling van en overgang naar de nieuwe pensioenregeling heeft in de ogen van sociale partners op zorgvuldige wijze plaatsgevonden. Om te komen tot onderbouwde keuzes hebben sociale partners stilgestaan bij de (gevolgen van) mogelijke alternatieven. Sociale partners constateren dat het proces om te komen tot een nieuwe pensioenregeling positief is verlopen met constructieve bijdragen van alle betrokken partijen. De gebruikelijke aanpak voor dergelijke processen bij Vopak heeft in hun ogen wederom geresulteerd in een breed gedragen en gebalanceerd eindresultaat.

De centrale ondernemingsraad en vakverenigingen hebben op 11 en 13 november 2024 ingestemd met de hoofdlijnen van de voorgestelde invulling en overgang naar de nieuwe premiereregeling. Deze hoofdlijnen zijn in dit transitieplan nader uitgewerkt en door sociale partners akkoord bevonden.

Het transitieplan wordt thans voorgelegd aan het pensioenfonds ten behoeve van het proces inzake de opdrachtaanvaarding en implementatie. Tevens wordt het transitieplan aan de vereniging van gepensioneerden verzonden teneinde een reactie te geven op de opmerkingen die tijdens het hoorrecht over de invulling van en overgang naar de nieuwe pensioenregeling aan sociale partners zijn gemaakt.

CONTRACTKEUZE

Zoals eerder aangegeven werd in het interim rapport van de werkgroep reeds afstemming gezocht over belangrijke keuzes. Een van deze keuzes betrof de keuze tussen een solidaire of flexibele premieregeling. In aanvang verschilden beide premieregelingen behoorlijk van elkaar maar door aanpassingen van wet- en regelgeving in de afgelopen jaren vertonen de premieregelingen inmiddels meer overeenkomsten dan verschillen.

Solidaire premieregeling

In de solidaire premieregeling wordt individueel pensioenvermogen gezamenlijk belegd. De toedelingsregels van het rendement worden hierbij bepaald voor leeftijdscohorten waarmee ieder cohort zijn eigen rendement realiseert dat ten gunste of ten laste van het individueel pensioenvermogen wordt gebracht. Het rendement voor de leeftijdscohorten wijkt af van het op totaalniveau gerealiseerde rendement van het pensioenfonds.

De solidaire premieregeling kent een verplichte solidariteitsreserve waarin de impact van beleggingsrisico's en lang-leven-risico's voor het collectief worden gedeeld. De solidariteitsreserve kan bij de transitie worden gevormd vanuit de buffer van het pensioenfonds en daarna vanuit de premie of positieve overrendementen.

Het individueel pensioenvermogen blijft ook na pensionering in stand. Jaarlijks wordt op basis van de stand van het individueel pensioenvermogen, gehanteerde sterftegrondslagen en een projectierendement de pensioenuitkering voor het volgende jaar vastgesteld. Deze pensioenuitkering is derhalve variabel. In een uitkeringscollectief kan een gelijke jaarlijkse aanpassing van de pensioenuitkering voor alle pensioengerechtigden worden bereikt.

Flexibele premieregeling

In de flexibele premieregeling wordt het individueel pensioenvermogen daadwerkelijk individueel belegd. De rendementen op basis van de (individuele) beleggingsmix worden direct toegerekend aan het individuele pensioenvermogen. Vanuit het pensioenfonds zullen veelal standaard beleggingsmixen worden vastgesteld waarbij voor jongere deelnemers meer beleggingsrisico en voor oudere deelnemers minder beleggingsrisico wordt genomen. Deze standaard beleggingsmixen zijn van toepassing indien deelnemers geen invulling geven aan een eigen beleggingsmix.

Aangezien deelnemers in de flexibele premieregeling zelf keuzevrijheid met betrekking tot het risicoprofiel hebben, is er geen solidariteitsreserve. Wel kan voor een uitkeringscollectief middels een risicodelingsreserve de impact van beleggingsrisico's en lang-leven-risico's (deels) worden gedeeld. Deze risicodelingsreserve kan bij de transitie worden gevormd vanuit de buffer van het pensioenfonds, op het moment van toetreding tot het uitkeringscollectief en uit de premie.

Bij pensionering kan op basis van het individuele pensioenvermogen, gehanteerde sterftegrondslagen en een projectierendement ieder jaar de (variabele) pensioenuitkering worden vastgesteld. Zoals hiervoor aangegeven kan in de flexibele premieregeling ook in een uitkeringscollectief een gelijke jaarlijkse aanpassing van de pensioenuitkering voor alle pensioengerechtigden worden bereikt.

Desgewenst kan bij pensionering ook de keuze voor een vaste pensioenuitkering worden gemaakt. Deze vaste pensioenuitkering zal in de toekomst evenwel niet geïndexeerd worden of in aanvang lager worden vastgesteld onder toekenning van een vaste indexatie in de toekomst.

Belangrijkste verschillen

Als belangrijkste verschillen tussen de solidaire en flexibele premieregeling kunnen worden genoemd:

- In de flexibele premieregeling is het mogelijk om 'individueel' invulling te geven aan het beleggingsbeleid voor het individueel pensioenvermogen (meestal op basis van standaard beleggingsmixen). In de solidaire premieregeling wordt het beleggingsbeleid door het pensioenfonds vastgesteld.
- In de flexibele premieregeling wordt het individueel pensioenvermogen 'individueel' belegd. In de solidaire premieregeling wordt het individueel pensioenvermogen collectief belegd.
- In de solidaire premieregeling is sprake van een verplichte (vijfjaarlijkse) toets waarin de kans wordt vastgesteld dat de pensioenambitie met de overeengekomen premie wordt gehaald. In de flexibele premieregeling is geen sprake van een dergelijke toets.

- In de solidaire premieregeling kan de leenrestrictie worden opgeheven waarmee het beleggingsbeleid voor jongere deelnemers risicovoller kan worden ingevuld. In de flexibele premieregeling kan de leenrestrictie niet worden opgeheven.
- In de solidaire premieregeling wordt een gezamenlijke buffer gevormd om verlagingen van de pensioenuitkeringen te voorkomen, risico's gedeeld en rendementen gerealiseerd en gedeeld. In de flexibele premieregeling worden deze aspecten op meer individuele basis ingevuld.
- Het rendement in de flexibele premieregeling wordt transparant toegerekend aan het individueel pensioenvermogen. De van het totaalrendement afwijkende rendementen voor leeftijdscohorten en de werking van de solidariteitsreserve maken de toerekening van rendement in de solidaire premieregeling minder transparant.
- In de flexibele premieregeling kan bij pensionering worden gekozen voor een vaste (niet-geïndexeerde) pensioenuitkering. Deze keuze bestaat in de solidaire premieregeling niet.

Afwegingen van verschillen en keuze premieregeling

Sociale partners hebben op basis van het interim rapport van de werkgroep de onderscheidende elementen van beide premieregelingen beschouwd. Hierbij is uiteindelijk gekozen voor de solidaire premieregeling. Doorslaggevend voor de keuze voor de solidaire premieregeling zijn de volgende punten.

Solidariteit

De hogere mate van solidariteit in de solidaire premieregeling sluit in de ogen van sociale partners aan bij de – ook thans gehanteerde – doelstellingen voor de pensioenregeling. Het collectief vormen van reserves voor minder goede tijden om verlagingen van pensioenuitkeringen (deels) te voorkomen, het collectief beleggen van vermogen teneinde bredere spreiding en betere rendementen te behalen en het delen van risico's zijn en blijven belangrijke uitgangspunten voor de invulling van de pensioenregeling.

De overgang vanuit de huidige pensioenregeling naar een solidaire premieregeling is daarmee minder groot dan een overgang naar een flexibele premieregeling waarin verantwoordelijkheid en risico's meer bij het individu worden gelegd. Herkenbaarheid van de pensioenregeling zien sociale partners, bij de grootste herziening van het pensioenstelsel ooit, als een belangrijk onderdeel voor de acceptatie van de nieuwe pensioenregeling.

De solidariteit dient uiteraard evenwichtig te zijn voor betrokkenen. Aangezien (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden (op termijn) op dezelfde wijze profiteren van solidariteit zien sociale partners deze niet als beperkend.

Flexibilisering

De solidaire en flexibele premieregelingen kennen vergelijkbare keuzemogelijkheden welke in lijn liggen met de thans in de pensioenregeling opgenomen flexibiliseringsmogelijkheden. De pensioeningangsdatum in de solidaire premieregeling ligt tussen 10 jaar vóór de AOW-leeftijd (standaard pensioenleeftijd) en 5 jaar na de AOW-leeftijd.

In de flexibele premieregeling bestaat de mogelijkheid om een eigen beleggingsbeleid te implementeren en om bij pensionering te kiezen voor een vaste pensioenuitkering. Sociale partners hebben geconcludeerd dat het bieden van deze extra mogelijkheden niet opweegt tegen de voordelen van de solidaire premieregeling. De mogelijkheid om een eigen beleggingsbeleid te implementeren wordt naar verwachting beperkt gebruikt (uitgaande van huidige ervaringscijfers) en de keuze voor een vaste (niet geïndexeerde) pensioenuitkering ligt minder voor de hand.

Het implementeren van een eigen beleggingsbeleid of de mogelijkheid van een keuze tussen een vaste of variabele pensioenuitkering leidt voor het pensioenfonds tot een additionele zorgplicht en voor de deelnemer tot een verhoogde eigen verantwoordelijkheid die veelal – in de context van de pensioenregeling – als lastig wordt ervaren.

Risicopreferentieonderzoek

Sociale partners constateren dat de solidaire premieregeling aansluit bij de uitkomsten van het risicopreferentieonderzoek waarin een meerderheid van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zich heeft uitgesproken voor bescherming van de pensioenuitkering middels aanwending van (een deel van) de buffer van het pensioenfonds bij de transitie dan wel het in de toekomst opzij zetten van een (klein) deel van het positieve overrendement. Eenzelfde meerderheid was te vinden voor het beperken van de volatiliteit in de pensioenuitkering van jaar-op-jaar.

Voor wat betreft de mogelijkheid om een eigen beleggingsbeleid te implementeren bestaat bij jongere deelnemers meer draagvlak dan voor oudere deelnemers. Op totaalniveau gaf evenwel een meerderheid aan dat zij geen gebruik van deze mogelijkheid zouden maken.

In het pensioenfonds wordt momenteel nauwelijks gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een eigen beleggingsbeleid te implementeren. Deze mogelijkheid bestaat immers ook in de huidige pensioenregeling maar wordt door minder dan 2% van de deelnemers gebruikt. Sociale partners zien hierin de bevestiging dat het overgrote deel van de deelnemers een dergelijke flexibiliteit niet noodzakelijk achten.

Wettelijke toets

In de solidaire premieregeling is sprake van een wettelijke verplichte toets waarin de kans wordt vastgesteld dat de pensioenambitie met de overeengekomen premie wordt gehaald. Deze toets dient minimaal eens in de vijf jaar te worden uitgevoerd. De flexibele premieregeling kent deze toets niet. Sociale partners zien een (wettelijke) periodieke toets op de premie in relatie tot de pensioenambitie als een positief element van de solidaire premieregeling.

Contractkeuze: solidaire premieregeling.

NIEUWE PENSIOENREGELING

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van de nieuwe pensioenregeling uitgewerkt.

Premie

In de huidige pensioenregeling omvat de premie de volgende onderdelen:

1. de premie over de A-grondslag en B-grondslag;
2. de premie ter grootte van 2,6% van de gemaximeerde salarissom voor de financiering van de aanvullende toeslag voor deelnemers;
3. de opslag voor solvabiliteit ter grootte van het percentage waarmee de vereiste dekkinggraad de 100% overschrijdt over de onder 1 en 2 genoemde premies;
4. de risicopremie voor partner- en wezenpensioen en voortzetting van de pensioenregeling bij arbeidsongeschiktheid;
5. de uitvoerings- en administratiekosten voor zover deze uitstijgen boven de vrijval voor kosten vanuit de technische voorziening;
6. de premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen.

De verschuldigde premie over de A-grondslag wordt vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december van het voorafgaande jaar met dien verstande dat de gemiddelde rente bij de vaststelling van deze premie ten minste 1,85% bedraagt. De verschuldigde premie over de B-grondslag wijzigt jaarlijks niet.

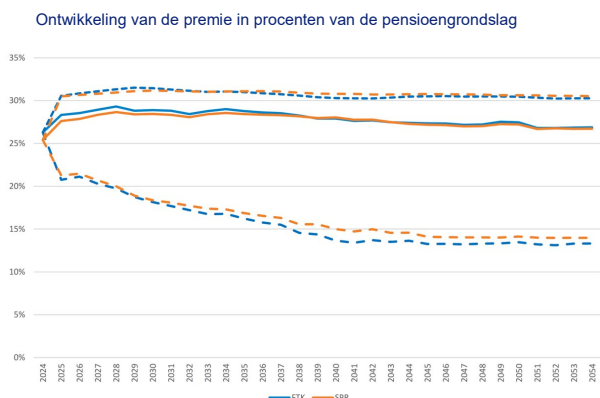
Voor 2024 zijn de leeftijdsafhankelijke premies in de A- en B-regeling als volgt vastgesteld.

leeftijd	A-regeling	B-regeling	leeftijd	A-regeling	B-regeling
20 t/m 24 jaar	18,3%	6,8%	45 t/m 49 jaar	24,1%	14,4%
25 t/m 29 jaar	19,3%	7,9%	50 t/m 54 jaar	25,7%	16,8%
30 t/m 34 jaar	20,3%	9,2%	55 t/m 59 jaar	27,8%	19,8%
35 t/m 39 jaar	21,5%	10,6%	60 t/m 64 jaar	30,6%	23,5%
40 t/m 44 jaar	22,7%	12,4%	65 t/m 68 jaar	33,3%	26,7%

Een belangrijke wijziging in de solidaire premiereregeling is de (verplichte) overgang naar een leeftijdsafhankelijke premie (als percentage van de pensioengrondslag). In het eindrapport van de werkgroep werd nog uitgegaan van verschillende leeftijdsafhankelijke premies voor de A- en B-regeling. Kort na het uitkomen van het eindrapport werd evenwel duidelijk dat de pensioenadministrateur in zijn systemen geen ondersteuning zou gaan bieden aan meerdere leeftijdsafhankelijke premies. Dit ondanks eerdere afstemming waarbij voor dit onderdeel een positief signaal was afgegeven. Ten behoeve van dit transitieplan is vervolgens één leeftijdsafhankelijke premie vastgesteld die zowel in de A- als de B-regeling wordt toegepast. Deze leeftijdsafhankelijke premie is hierna opgenomen (in procenten van de pensioengrondslag).

rente	A- en B-regeling
0%	28,6%
1%	28,6%
1,85%	28,6%
2%	27,7%
3%	22,8%
4%	19,2%
5%	16,7%

Uitgangspunt voor de vaststelling van de premie in de solidaire premieregeling vormt kostenneutraliteit ten opzichte van de huidige leeftijdsafhankelijke premiesstaffels. Hieraan is invulling gegeven door de contante waarde van de feitelijke premies in de huidige pensioenregeling en solidaire premieregeling in kaart te brengen. De ontwikkeling van de premie in de huidige pensioenregeling (FTK) en de premie in de solidaire premieregeling (SPR) als percentage van de pensioengrondslag bij slecht weer, mediaan en goed weer is hieronder opgenomen.

Op collectief niveau maar ook op individueel niveau komt de contante waarde in de huidige pensioenregeling en solidaire premieregeling vrijwel overeen. De premie in de solidaire premieregeling ligt in de eerste jaren in de mediaan iets onder de premie in de huidige pensioenregeling. Na verloop van tijd zijn de premies evenwel nagenoeg gelijk. In slecht weer ligt de premie in de solidaire premieregeling iets boven de premie in de huidige pensioenregeling. De cumulatieve waarde van de premie in de solidaire premieregeling ten opzichte van de premie in de huidige pensioenregeling ligt tussen de 99% en 102%.

De overgang naar één leeftijdsafhankelijke premie creëert een overgangsprobleem voor deelnemers die in de toekomst minder premie gaan ontvangen dan op basis van de leeftijdsafhankelijke premiestaffels het geval zou zijn geweest. In het hoofdstuk 'compensatie' wordt ingegaan op de compensatie die voor deze deelnemers bij de transitie wordt voorgesteld vanuit de buffer van het pensioenfonds of – bij onvoldoende buffer – vanuit een extra premie binnen de afspraak voor kostenneutraliteit.

De risicopremies voor de verzekering van partner- en wezenpensioen alsmede de risicopremie voor de voortzetting van de premieregeling bij arbeidsongeschiktheid worden separaat – in aanvulling op de vastgestelde leeftijdsafhankelijke premie – aan het pensioenfonds afgedragen. Dat geldt eveneens voor de uitvoerings- en administratiekosten voor zover deze de vrijval voor kosten uit het pensioenfonds overschrijden, hetgeen vergelijkbaar is met de afspraak in de huidige uitvoeringsovereenkomst.

Voor de standaard pensioenleeftijd is aansluiting gezocht bij de AOW-leeftijd. Hiermee sluiten de (beëindiging van de) arbeidsovereenkomst en pensionering op elkaar aan en kan pensioencommunicatie plaatsvinden op basis van een meer voor de hand liggende (uniforme) pensioenleeftijd. De pensioeningangsdatum blijft evenwel flexibel. Gegeven de afgesproken kostenneutraliteit van de solidaire premieregeling ten opzichte van de huidige pensioenregeling heeft de standaard pensioenleeftijd slechts een administratief karakter.

Sociale partners volgen het advies van de werkgroep op om één jaar na de transitie een toets uit te voeren op de kostenneutraliteit van de solidaire premieregeling ten opzichte van de huidige pensioenregeling. Indien – geheel in afwijking van de verwachting – sprake zou zijn van een substantieel kostenverschil tussen de solidaire premieregeling en de huidige pensioenregeling (positief of negatief) dan zullen hierover – in het licht van de afgesproken kostenneutraliteit – in het arbeidsvoorwaardenoverleg met sociale partners nadere afspraken worden gemaakt.

Premie: één leeftijdsafhankelijke premie, afhankelijk van renteniveau.

Pensioenambitie

Sociale partners hebben voor de eerste pensioenuitkering als ambitieniveau in de solidaire premieregeling 75% van de (geïndexeerde) gemiddelde pensioengrondslag over een volledige diensttijd gedefinieerd. De kans dat dit ambitieniveau wordt behaald dient minimaal 50% (mediaan) te bedragen.

Voor een volledige diensttijd wordt uitgegaan van een dienstverband van 25- tot 68-jarige leeftijd. De pensioenambitie is gebaseerd op het voorheen geldende niveau in de A-regeling waarin een opbouw van ouderdomspensioen van 1,875% van de A-grondslag per dienstjaar als uitgangspunt voor de premie dient.

De doorrekening van de voorgestelde solidaire premieregeling leidt tot de hierna vermelde vervangingsratio's (eerste pensioenuitkering in procenten van de geïndexeerde gemiddelde pensioengrondslag).

vervangingsratio	carrière laag	carrière hoog
Kans op vervangingsratio >= 75%	66%	68%
Kans op vervangingsratio >= 70%	70%	72%

Op basis van deze vervangingsratio's constateren sociale partners dat de geformuleerde ambitie ten opzichte van de vastgestelde leeftijdsonafhankelijke premie realistisch is. Zoals hiervoor is aangegeven toetsen sociale partners minimaal eens in de vijf jaar of de pensioenambitie en premie in relatie tot elkaar reëel zijn vastgesteld.

Pensioenambitie: minimaal 50% kans op een ouderdomspensioen bij aanvang ter grootte van 75% van de geïndexeerde gemiddelde pensioengrondslag.

Risicoverzekeringen voor partner- en wezenpensioen

Het partner- en wezenpensioen in de huidige pensioenregeling is afhankelijk van (bereikbare) diensttijd en de pensioengrondslag en vindt plaats op zowel opbouw- als risicobasis. In de solidaire premieregeling is het partner- en wezenpensioen altijd op risicobasis verzekerd en is er geen relatie meer met (bereikbare) diensttijd.

Deelnemers

Sociale partners zien vanuit de zorggedachte een partner- en wezenpensioen als een essentieel onderdeel van de pensioenregeling. Het partner- en wezenpensioen moet hierbij op een stabiele wijze worden ingevuld en voldoende financiële basis bieden aan de achterblijvende partner en kinderen. Op basis hiervan is door de werkgroep een levenslang partnerpensioen ter grootte van 35% van het pensioengevend salaris geadviseerd. In het advies van de werkgroep werd rekening gehouden met de mogelijkheid om op vrijwillige basis een tijdelijk (tot de AOW-leeftijd) extra partnerpensioen te verzekeren. Een mogelijkheid die ook onderdeel vormt van de huidige pensioenregeling.

Na het uitkomen van het eindrapport van de werkgroep is duidelijk geworden dat de vrijwillige verzekering van een tijdelijk extra partnerpensioen door de pensioenadministrateur in zijn systemen niet wordt ondersteund. Naar aanleiding hiervan hebben sociale partners ervoor gekozen om voor het partnerpensioen aansluiting te zoeken bij het alternatief uit het eindrapport waarin een iets lager levenslang partnerpensioen wordt gecombineerd met een verplicht tijdelijk partnerpensioen. Dit alternatief is uitvoerbaar in de systemen van de pensioenadministrateur. Binnen de afgesproken kostenneutraliteit komen sociale partners dan voor deelnemers op:

- een levenslang partnerpensioen ter grootte van 30% van het pensioengevend salaris;
- een tijdelijk partnerpensioen ter grootte van EUR 11.630,50 (70% van de franchise).

Het tijdelijk partnerpensioen wordt uitgekeerd tot de AOW-leeftijd van de partner.

Voor het wezenpensioen op risicobasis is een niveau van 10% van het pensioengevend salaris vastgesteld. Dit wezenpensioen wordt uitgekeerd tot de 25-jarige leeftijd van het kind.

Het opgebouwde partner- en wezenpensioen in de huidige pensioenregeling blijft verzekerd in de solidaire premieregeling en komt – in aanvulling op het partner- en wezenpensioen op risicobasis – tot uitkering (overgangsrecht). De hoogte van het opgebouwde partner- en wezenpensioen wordt vanaf de transitie wel afhankelijk van de ontwikkeling van het individuele pensioenvermogen dat gerelateerd is aan het opgebouwde partner- en wezenpensioen. Het op risicobasis verzekerde partnerpensioen vermeerderd met het opgebouwde partnerpensioen uit hoofde van het overgangsrecht betekent voor vrijwel alle deelnemers een gelijk of hoger partnerpensioen ten opzichte van het niveau in de huidige pensioenregeling.

Vanwege het in de tijd afnemen van het aantal deelnemers dat naast het partnerpensioen op risicobasis in aanmerking komt voor opgebouwd partnerpensioen uit hoofde van het overgangsrecht zijn sociale partners overeengekomen om – in lijn met het advies van de werkgroep – eens in de vijf jaar het niveau van het partnerpensioen te bezien. Dit om ook in de toekomst een adequaat partnerpensioen te blijven waarborgen. Bij een toekomstige herziening van het partnerpensioen op risicobasis zal kostenneutraliteit het uitgangspunt zijn.

Partner- en wezenpensioen tijdens deelneming: levenslang partnerpensioen 30% pensioengevend salaris, tijdelijk partnerpensioen 70% franchise tot AOW-leeftijd, wezenpensioen 10% pensioengevend salaris tot 25-jarige leeftijd.

Gewezen deelnemers

Aangezien het partner- en wezenpensioen in de solidaire premiereregeling op risicobasis is verzekerd, vervalt dit bij uitdiensttreding. Sociale partners hebben ervoor gekozen om de verzekering van partner- en wezenpensioen in het pensioenfonds voort te zetten gedurende maximaal 6 maanden na beëindiging van de deelneming dan wel – indien langer – de periode waarin de gewezen deelnemer aansluitend recht op een werkloosheids- en/of ziektewet-uitkering heeft of – indien korter – tot aanvang van een nieuw dienstverband.

Sociale partners hechten eraan om na deze voortzetting de mogelijkheid te bieden om de verzekering van partner- en wezenpensioen op vrijwillige basis voort te zetten. Hiertoe zal aan gewezen deelnemers de mogelijkheid worden geboden om tot uiterlijk de AOW-leeftijd de verzekering van partner- en wezenpensioen voort te zetten. Deze voortzetting is vrijwillig en wordt gefinancierd door middel van onttrekkingen van risicopremies aan het individuele pensioenvermogen van de gewezen deelnemer.

Partnerpensioen na beëindiging deelneming: voortzetting op risicobasis gedurende 6 maanden na uitdiensttreding voor rekening pensioenfonds, hierna vrijwillige voortzetting mogelijk tot AOW-leeftijd voor rekening gewezen deelnemer.

Pensioengerechtigden

Bij pensionering wordt het individueel pensioenvermogen – naar keuze van de (gewezen) deelnemer – aangewend voor de financiering van pensioenen. Hierbij kan de (gewezen) deelnemer kiezen voor ouderdompensioen of ouderdoms- en partnerpensioen. In het laatste geval wordt jaarlijks een partnerpensioen ter grootte van 70% van het ouderdompensioen meeverzekerd.

Voor reeds ingegaan tijdelijk partner- en wezenpensioen op de transitiedatum wijzigt de (mogelijke) uitkeringsduur op basis van de toekenning in de huidige pensioenregeling niet als gevolg van de transitie.

Partnerpensioen pensioengerechtigden: 70% ouderdompensioen.

Risicoverzekeringen voor arbeidsongeschiktheid

Voortzetting premiereregeling

Sociale partners kiezen voor het verzekeren van een premievrije voortzetting van de premiereregeling in geval van arbeidsongeschiktheid in lijn met de huidige pensioenregeling. Hierbij worden de 6 WIA-classes gehanteerd. Eventueel benodigde wijzigingen in verband met gewijzigde (fiscale) regels worden in afstemming met het pensioenfonds vastgesteld.

Voor personen die op de transitiedatum recht hebben op voortzetting van de pensioenregeling bij arbeidsongeschiktheid, wijzigt de voortzetting in de huidige pensioenregeling naar voortzetting in de solidaire premiereregeling.

Voortzetting solidaire premiereregeling bij arbeidsongeschiktheid: voortzetting solidaire premiereregeling bij arbeidsongeschiktheid op basis van 6 WIA-classes en omzetting voortzettingen in huidige pensioenregeling naar solidaire premiereregeling.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

De huidige pensioenregeling omvat een verzekering van een arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis. In de systemen van de pensioenadministrateur zal geen ondersteuning worden geboden voor deze verzekering. Sociale partners hebben afgesproken dat voor deze verzekering een vergelijkbaar alternatief zal worden gezocht. Hierbij zal de verzekering door Vopak rechtstreeks worden ondergebracht bij een verzekeraar.

Om invulling te geven aan het uitgangspunt van kostenneutraliteit van de solidaire premiereregeling ten opzichte van de huidige pensioenregeling zullen de kosten van deze verzekering worden betrokken in de hiervoor vermelde toets op kostenneutraliteit die een jaar na de transitie zal worden uitgevoerd.

Voor reeds ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen op de transitiedatum wijzigt de uitkeringsduur op basis van de toekenning in de huidige pensioenregeling niet als gevolg van de transitie. De reeds ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen blijven in het pensioenfonds verzekerd. Dit geldt ook voor de arbeidsongeschiktheidspensioenen die na de transitie worden toegekend uit hoofde van een eerste ziekte dag die vóór de transitiedatum ligt (uitlooprisico).

Arbeitsongeschiktheidspensioen: toekenning arbeidsongeschiktheidspensioen op basis van eerste ziekte dag vóór de transitiedatum ondergebracht in pensioenfonds, toekenning op basis van eerste ziekte dag na de transitiedatum verzekerd door Vopak.

Vrijwillige extra premieregeling

In de huidige pensioenregeling bestaat de mogelijkheid om op vrijwillige basis extra premie in te leggen. Een vrijwillige extra premieregeling als onderdeel van de solidaire premieregeling wordt niet ondersteund in de systemen van de pensioenadministrateur.

In de huidige pensioenregeling wordt door minder dan 2% van de deelnemers gebruik gemaakt van de mogelijkheid om extra premie in te leggen. Gegeven het beperkte gebruik van deze vrijwillige extra premieregeling zal deze in de solidaire premieregeling niet terugkomen. De opgebouwde pensioenkapitalen in de vrijwillige extra premieregeling zullen bij de transitie worden toegevoegd aan het individueel pensioenvermogen.

Vrijwillige extra premieregeling: in de solidaire premieregeling wordt geen mogelijkheid voor vrijwillige extra premie opgenomen.

FINANCIËLE OPZET

In de afgelopen twee jaar hebben sociale partners en het pensioenfonds gezamenlijk gewerkt aan de invulling van de nieuwe pensioenregeling onder de Wet toekomst pensioenen. Alhoewel sociale partners verantwoordelijk zijn voor de invulling van de pensioenregeling en het pensioenfonds voor de invulling van beleid en de financiële opzet, zijn – rekening houdend met ieders verantwoordelijkheden – veel onderwerpen in de werkgroep gezamenlijk behandeld. Hierbij zijn doelstellingen van sociale partners mede de basis geweest voor het vaststellen van vul- en uitdeelregels van de reserves, (de contouren van) het beleggingsbeleid en de invulling van de uitkeringsfase.

De uitgangspunten die in het eindrapport worden gehanteerd, betreffen – voor zover het gaat om onderdelen waarvoor het pensioenfonds verantwoordelijk is – de breed gedragen visie in de werkgroep. Deze visie kan nog onderhevig zijn aan verandering bij de invulling van definitief beleid of verdere optimalisatie door het pensioenfonds.

Solidariteitsreserve

De sociale partners achten het gewenst om verlagingen van pensioenuitkeringen in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij hebben sociale partners niet alleen de pensioengerechtigden maar ook de bijna pensioengerechtigden voor ogen. Om deze doelstelling te realiseren is de vorming van een solidariteitsreserve noodzakelijk. Deze solidariteitsreserve draagt voor pensioengerechtigden zorg voor een aanvulling op de pensioenuitkering tot het niveau van het voorafgaande jaar. Indien een aanvulling uit de solidariteitsreserve in enig jaar van toepassing is ontvangen deelnemers die dat jaar pensioneren deze aanvulling ook.

De solidariteitsreserve wordt vanuit een wettelijke verplichting eveneens aangewend voor het voorkomen van negatieve individuele pensioenvermogens in het geval van en als gevolg van het opheffen van de leenrestrictie voor jongere deelnemers.

Bij de geformuleerde doelstelling is in de werkgroep onderzoek gedaan naar het optimale maximale niveau van de solidariteitsreserve. Op basis van een maximaal niveau van 5% van de individuele pensioenvermogens wordt enerzijds een robuuste invulling van het voorkomen dan wel beperken van verlagingen van pensioenuitkeringen gerealiseerd terwijl anderzijds geen onnodig hoge solidariteitsreserve wordt aangehouden die niet ten goede komt aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De kansen op verlagingen bij verschillende niveaus van de solidariteitsreserve zijn opgenomen in bijlage 1.

Sociale partners achten het van belang dat alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden kunnen profiteren van de solidariteitsreserve. Het is dan van belang dat de solidariteitsreserve op evenwichtige wijze wordt gevuld en dat wordt voorkomen dat de solidariteitsreserve in korte tijd wordt leeg getrokken. In de werkgroep zijn hiervoor de volgende vul- en verdeelregels uitgewerkt, welke sociale partners onderschrijven:

- bij de transitie wordt de solidariteitsreserve initieel gevuld uit de buffer van het pensioenfonds tot het maximum van 5% van de individuele pensioenvermogens (mits de buffer voldoende is);
- jaarlijks wordt de solidariteitsreserve gevuld met 5% van het positieve overrendement van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, tenzij de solidariteitsreserve reeds op het maximum niveau ligt;
- bij overschrijding van het maximum van 5% van de individuele pensioenvermogens loopt de solidariteitsreserve over ten gunste van de individuele pensioenvermogens van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- jaarlijks wordt maximaal 20% van de solidariteitsreserve gebruikt om een verlaging van pensioenuitkeringen te voorkomen of te beperken.

Indien de solidariteitsreserve niet zou worden gevuld op de transitiedatum neemt de kans op en mate van verlaging van de pensioenuitkeringen direct na de transitiedatum fors toe. Voorts verlegt het vullen van de solidariteitsreserve met een groter deel van het positieve overrendement de financiering hiervan naar toekomstige generaties. In het risicopreferentieonderzoek hebben (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zich in belangrijke mate uitgesproken voor het inzetten van de buffer voor het beschermen van de pensioenuitkeringen in de toekomst.

Naar verwachting zal de solidariteitsreserve veelal op het maximum niveau liggen. Hieraan liggen ten grondslag de initiële vulling vanuit de buffer van het pensioenfonds en het feit dat de uitkeringen in het pensioenfonds belangrijk hoger liggen dan de jaarlijkse premie waardoor de (nominale) solidariteitsreserve als percentage van de individuele pensioenvermogens jaarlijks toeneemt.

De mate waarin generaties bijdragen aan de solidariteitsreserve is op basis van de vul- en verdeelregels evenwichtig. In bijlage 1 wordt nader ingegaan op de onderbouwing van deze evenwichtigheid.

Het vullen met overrendement van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zorgt ervoor dat ook (gewezen) deelnemers bijdragen aan de solidariteitsreserve waarvan zij na pensionering profiteren. Tegelijkertijd profiteren (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in de opbouwfase van de overloop van de solidariteitsreserve.

Solidariteitsreserve: bij transitie vullen uit buffer pensioenfonds, maximaal niveau 5% individueel pensioenvermogen, jaarlijks vullen met 5% overrendement (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden (tenzij het maximum niveau reeds is bereikt), overloop naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, jaarlijks maximaal 20% solidariteitsreserve uitdelen.

Uitkeringsbeleid

De invulling van het uitkeringsbeleid is de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds. In het eindrapport adviseert de werkgroep de vorming van een uitkeringscollectief. Sociale partners kunnen zich vinden in dit advies.

Uitkeringscollectief

Bij pensionering worden de individuele pensioenvermogens in een uitkeringscollectief opgenomen. Bij de keuze voor een uitkeringscollectief hebben sociale partners de volgende overwegingen:

- In het uitkeringscollectief is de jaarlijkse aanpassing van de pensioenuitkering voor alle pensioengerechtigden gelijk. Hierdoor profiteren pensioengerechtigden ook in dezelfde (procentuele) mate van de solidariteitsreserve indien deze wordt ingezet om het niveau van de pensioenuitkering in enig jaar te beschermen.
- Het delen van risico's in het uitkeringscollectief zorgt voor meer stabiliteit van de pensioenuitkering.
- In het uitkeringscollectief neemt de beleggingshorizon niet af met de leeftijd. Het beleggingsbeleid kan daarmee gedurende de uitkeringsfase ongewijzigd worden voortgezet hetgeen leidt tot een beter verwacht rendement en een hogere verwachte pensioenuitkering.
- Het vormen van een uitkeringscollectief voor pensioengerechtigden leidt naar verwachting tot een administratieve vereenvoudiging, waarmee kosten worden bespaard en communicatie eenvoudiger kan worden vormgegeven.
- In het uitkeringscollectief kunnen bijna pensioengerechtigden – vanaf de toetreding tot het collectief – op dezelfde wijze worden beschermd als pensioengerechtigden tegen grote schommelingen in hun pensioenuitkering.

Als gevolg van de keuze voor een uitkeringscollectief wordt geen onderscheid gemaakt in beleggingsrisico van jongere en oudere pensioengerechtigden. Er vindt een beperkte herverdeling van vermogen plaats tussen jongere en oudere pensioengerechtigden. Sociale partners zijn van mening dat de hiervoor opgenomen voordelen opwegen tegen dit aspect, dat niet zou optreden bij een individuele uitkeringsfase.

Projectierendement

Als gevolg van de keuze voor een uitkeringscollectief dient voor de omzetting van individueel pensioenvermogen naar de jaarlijkse pensioenuitkering een projectierendement te worden gebruikt dat is gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Dit projectierendement wordt ook in het huidige financieel toetsingskader gebruikt voor de waardering van de opgebouwde pensioenen en de inkoop vanuit pensioenkapitaal. Bij het invaren van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen zouden derhalve geen rente-effecten moeten optreden.

Spreidingsperiode

In het uitkeringscollectief zou positief of negatief overrendement direct ten gunste of ten laste van het individueel pensioenvermogen komen en daarmee leiden tot een aanpassing van de pensioenuitkering. Sociale partners achten een hoge mate van volatiliteit van de pensioenuitkering en in het bijzonder een verlaging van de pensioenuitkering ongewenst. Om die reden zijn maatregelen uitgewerkt die een hoge mate van volatiliteit beperken.

De eerste maatregel betreft het spreiden van overrendementen. Hiermee worden positieve en negatieve overrendementen in opeenvolgende jaren binnen het individueel pensioenvermogen opgevangen.

Een tweede maatregel – na toepassing van de spreiding van overrendementen – betreft het opvangen van een verlaging van de pensioenuitkering vanuit de collectieve solidariteitsreserve. Andere maatregelen die een hoge mate van volatiliteit beperken zijn het beleggingsbeleid, met voor pensioengerechtigden een laag percentage zakelijke waarden en een hoge renteafdekking, en het eerder toegelichte uitkeringscollectief.

De werkgroep adviseert geheugenloos spreiden van het overrendement in de uitkeringsfase over een periode van vier jaren. Hiermee is in de ogen van sociale partners een juiste balans gevonden tussen het behouden van overrendement voor koopkrachtbehoud, het niet onevenredig belasten van de solidariteitsreserve en het in voldoende mate 'voelbaar' laten zijn van de effecten van positieve en negatieve overrendementen. Het geheugenloos spreiden zorgt voorts voor relatief eenvoudige communicatie. In bijlage 2 zijn de uitkomsten opgenomen op basis waarvan tot een spreidingsperiode van vier jaren is gekomen.

Als gevolg van het spreiden van een negatief overrendement hoeft een minder groot beroep te worden gedaan op de solidariteitsreserve om de pensioenuitkering aan te vullen. Bij het spreiden van een positief overrendement wordt additioneel overrendement gerealiseerd over het naar de toekomst uitgesmeerde deel van het overrendement.

Bescherming bijna pensioengerechtigden

Het uitkeringsbeleid draagt zorg voor de bescherming van de pensioenuitkeringen. Hiermee worden (gewezen) deelnemers direct voorafgaand aan de pensionering evenwel nog niet beschermd. Zij zouden derhalve bij een negatief overrendement kort vóór pensionering geconfronteerd kunnen worden met een afname van de (verwachte) pensioenuitkering. Sociale partners achten de bescherming van deze bijna pensioengerechtigden gewenst. Deze bescherming kan worden vormgegeven door correctie van de inkoop bij pensionering voor nog niet verwerkte spreidingsresultaten en aanvulling vanuit de solidariteitsreserve zoals van toepassing op de reeds ingegane pensioenuitkeringen. Hiermee worden de desbetreffende (gewezen) deelnemers vanaf pensionering op vergelijkbare wijze beschermd als de reeds aanwezige pensioengerechtigden.

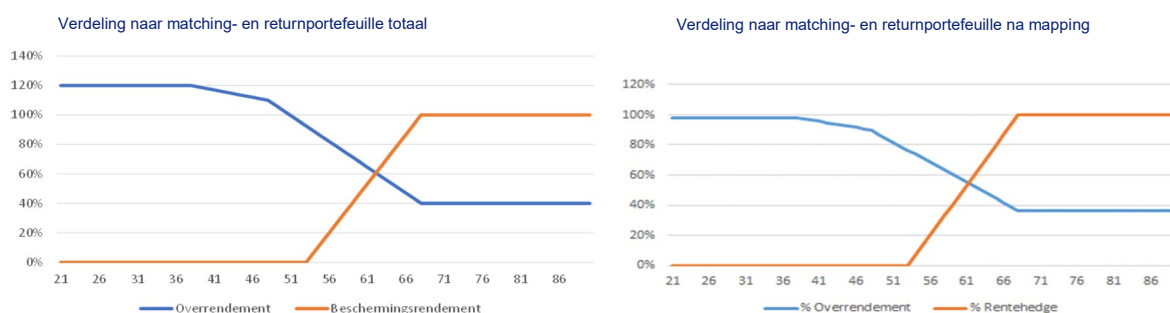
Uitkeringsbeleid: uitkeringscollectief, projectierendement op basis van rentetermijnstructuur, spreiding rendementen over vier jaren, pensionering met rekening houden nog niet verwerkte spreidingsresultaten.

Beleggingsbeleid

In de solidaire premiereregeling worden de individuele pensioenvermogens collectief belegd. Rendementen worden in leeftijdscohorten toegerekend naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De invulling van het beleggingsbeleid voor de solidaire premiereregeling is de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds.

Om inzicht te krijgen in de risicopreferenties is begin 2023 onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een risicopreferentieonderzoek uitgevoerd. In de uitwerking van het beleggingsbeleid heeft het pensioenfonds in een ALM-studie de fondsspecifieke risicohouding, beoordelingscriteria en beleidsalternatieven gecombineerd. Door de gemeten relatieve risico-aversie-parameter uit het risicopreferentieonderzoek te gebruiken in de beoordeling van beleidsalternatieven is de aansluiting gemaakt tussen het risicopreferentieonderzoek en deze ALM-studie. De risico-aversie-parameter wordt als maatstaf gebruikt om te bepalen hoe deelnemers risico en rendement wegen. In de ALM-studie is verder rekening gehouden met de kenmerken van het deelnemersbestand en de risicopreferenties. Op basis van de uitkomsten van de ALM-studie is het risico van het beleggingsbeleid per leeftijdscohort vastgelegd in de drie wettelijke maatstaven (risicomaatstaf, verwachtingsmaatstaf en lange termijn risicomaatstaf).

In de berekeningen van dit transitieplan is het hieronder samengevatte beleggingsbeleid gehanteerd. Hierbij wordt de verdeling naar de matching- en returnportefeuille gemaakt op totaalniveau en na mapping naar de twee beleggingscategorieën die in de scenario's van De Nederlandsche Bank worden gehanteerd. Op basis van de mapping is geen sprake van het opheffen van de leenrestrictie voor jongere deelnemers.

COMPENSATIE

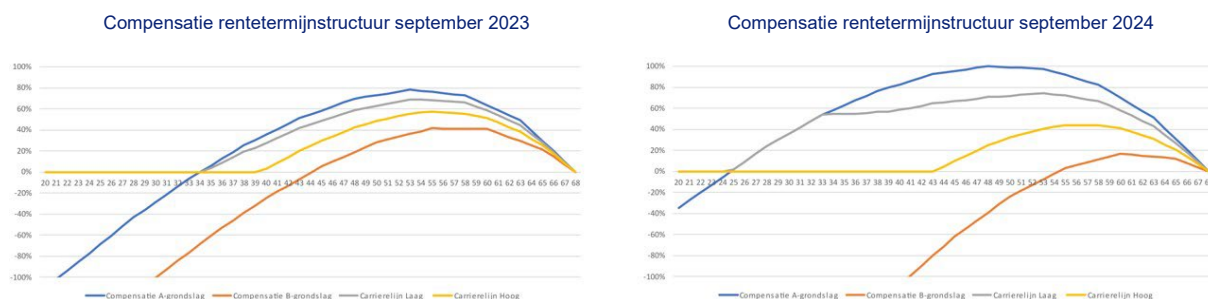
De transitie naar de solidaire premieregeling dient evenwichtig te zijn. Hierbij speelt niet alleen de transitie van opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen naar individuele pensioenvermogens maar ook de overgang van de huidige leeftijdsafhankelijke premiestaffel naar één (procentuele) leeftijdsonafhankelijke premie.

De overgang naar één leeftijdsonafhankelijke premie (als percentage van de pensioengrondslag) leidt voor jongere deelnemers in eerste instantie tot een hogere premie maar op latere leeftijd betekent deze overgang een lagere premie. Voor oudere deelnemers is er vanaf de transitie sprake van een lagere premie.

Voor het (toekomstig) verschil van de premie in de huidige pensioenregeling en de solidaire premieregeling is een compensatie vastgesteld. Deze compensatie betreft de contante waarde van het verschil tussen de leeftijdsafhankelijke premie in de A- en B-regeling en de leeftijdsonafhankelijke premie in de solidaire premieregeling (waarbij geen onderscheid meer tussen de A- en B-regeling wordt gemaakt). De compensatie wordt separaat vastgesteld over de A- en B-grondslag. De compensatie verschilt immers in de A- en B-regeling. Het is mogelijk dat een positieve compensatie met betrekking tot de A-grondslag teniet wordt gedaan door een negatieve compensatie met betrekking tot de B-grondslag. Er is alleen sprake van een compensatie indien de compensaties voor de A- en B-regeling tezamen positief zijn.

In de berekening van de compensatie is rekening gehouden met een stijging van de pensioengrondslag van 2% per jaar, de overlevingskansen en een rentecurve. Voor de gehanteerde rentecurve wordt het gemiddelde van de rentecurves per de laatste vier kwartaaleinden gebruikt (december 2023 - september 2024). In de berekening van de compensatie wordt geen compensatie gegeven over mogelijke toekomstige carrièreverhogingen.

In de hieronder opgenomen grafiek is de compensatie naar leeftijd in procenten van de A- en B-grondslag opgenomen alsmede de op basis van de lage en hoge carrière per saldo te verlenen compensatie. Om een indruk te geven van de impact van de rentecurve is de compensatie vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van september 2023 en september 2024.

In bijlage 3 is de compensatie per leeftijd nader uitgewerkt. Uitgaande van de gemiddelde rentecurve van De Nederlandsche Bank over de vier kwartaaleinden van december 2023 t/m september 2024 vertegenwoordigt de compensatie een waarde van 4,3%-punt dekkingsgraad.

In de wetgeving is de mogelijkheid geboden om de compensatie op de transitiedatum te financieren uit de buffer van het pensioenfonds. Naar verwachting biedt de buffer van het pensioenfonds op de transitiedatum hier ook de ruimte voor. Sociale partners hebben afgesproken om de compensatie als volgt te financieren:

- Het op de transitiedatum aanwezige saldo in de toeslagreserve. Deze reserve is in de huidige pensioenregeling bedoeld om aanvullende toeslag te verlenen op de opgebouwde pensioenen van deelnemers. In de solidaire premieregeling is geen sprake meer van aanvullende toeslag. De doelgroep voor de aanvullende toeslag en de compensatie komt overeen. Per 31 december 2023 bedroeg de toeslagreserve EUR 5,6 miljoen.
- De buffer van het pensioenfonds op basis van de afgesproken verdeel- en voorrangregels zoals uitgewerkt in het volgende hoofdstuk.
- Voor zover de financiering van de compensatie niet kan worden geëffectueerd uit de toeslagreserve en buffer van het pensioenfonds zullen sociale partners in het arbeidsvoorwaardenoverleg afspraken maken over financiering van de compensatie door middel van een extra premie in de eerste tien jaren na de transitie.

Deze extra premie dient binnen de afgesproken kostenneutraliteit te worden vormgegeven. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat de vastgestelde leeftijdsonafhankelijke premie voor de solidaire premieregeling in aanvang lager moet worden vastgesteld.

Op basis van de verbetering van vervangingsratio's bij de transitie naar de solidaire premiereregeling en de wens om de financiering van de compensatie te beperken tot de deelnemers op de transitiedatum spreken sociale partners de voorkeur uit voor financiering via de buffer van het pensioenfonds. Hierbij realiseren zij zich dat financiering van de compensatie uit de buffer van het pensioenfonds van invloed is op de aanpassing van de individuele pensioenvermogens bij de transitie. De financiering uit de buffer van het pensioenfonds vereenvoudigt de toekomstige pensioenadministratie en heeft de voorkeur bij de meeste pensioenfondsen waarmee nationaal gezien een gelijk speelveld ontstaat.

Voor de vaststelling van de compensatie is thans uitgegaan van de gemiddelde rentecurve over de vier kwartaal-einden van december 2023 tot en met september 2024. De vaststelling van de compensatie op basis van deze rentecurve maakt de compensatie minder afhankelijk van een momentopname en maakt het voorts mogelijk om de compensatie op voorhand vast te stellen.

De gehanteerde gemiddelde rentecurve komt overeen met een vlakke rente van 2,4%, hetgeen gelijk is aan de 25-jaars rente. Indien de 25-jaars rente zes maanden voor de transitie tussen 1,9% en 2,9% ligt, wordt de compensatie toegekend zoals hiervoor aangegeven. Indien sprake is van een overschrijding van de bandbreedte wordt door het pensioenfonds ten behoeve van sociale partners beoordeeld of de (gemiddelde) lange termijn rente significant afwijkt van de lange termijn rente in de gehanteerde gemiddelde rentecurve. Indien deze beoordeling daartoe aanleiding geeft, vindt een herziene vaststelling van de compensatie plaats op basis van de gemiddelde rentecurve over de vier kwartaal-einden van maart 2025 tot en met december 2025.

Het is belangrijk dat de compensatie adequaat is en dat de (financiering van de) vastgestelde compensatie in het totaal van de gemaakte afspraken evenwichtig is. Hierbij worden het afschaffen van de leeftijdsafhankelijke premie-staffels, de compensatie, de transitie naar een solidaire premiereregeling en de gevolgen van het invaren als geheel op evenwichtigheid beoordeeld. De uitkomsten van de dubbele transitie voor deelnemers, zoals toegelicht in het hoofdstuk 'transitie effecten', hebben sociale partners als evenwichtig beoordeeld.

Compensatie: bij transitie financieren uit buffer pensioenfonds, toekomstig premieverschil huidige pensioenregeling en solidaire premiereregeling.

INVAREN

Verzoek tot invaren

Sociale partners volgen het advies van de werkgroep en verzoeken derhalve om de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen in te varen in de solidaire premiereregeling door middel van een collectieve waardeoverdracht conform artikel 150m van de Pensioenwet. Naast het feit dat invaren de (wettelijke) standaard is, zijn daar ook een aantal voordelen aan verbonden. Deze hebben bijvoorbeeld betrekking op het behouden van de solidariteit tussen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, het handhaven van één pensioenregeling onder één wettelijk kader, het realiseren van betere verwachte pensioenresultaten en de mogelijkheid om de buffer in het pensioenfonds te verdelen onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Na het invaren van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen komen rendementen eerder tot uitdrukking in het niveau van de (verwachte) pensioenuitkering waarbij geen (fiscale) beperkingen gelden. Dat betekent ook dat in de toekomst meer onzekerheid ontstaat over de hoogte van de (verwachte) pensioenuitkeringen. Met het spreiden van overrendementen en de vorming van een solidariteitsreserve wordt deze onzekerheid zoveel mogelijk weggenomen. De voordelen van invaren wegen in de ogen van sociale partners op tegen de nadelen.

Het uitvoeren van een breed scala aan berekeningen heeft voorts duidelijk gemaakt dat het invaren van opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen op evenwichtige wijze kan plaatsvinden.

Sociale partners verzoeken het pensioenfonds om de waarde van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen via een interne collectieve waardeoverdracht conform artikel 150m van de Pensioenwet in te brengen in de solidaire premiereregeling.

Methode van invaren

Sociale partners zien geen reden om af te wijken van de standaardmethode bij het invaren op de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen. De standaardmethode is eenvoudig en goed uitlegbaar. Voorts kent de huidige pensioenregeling geen elementen die het gebruik van de value-based-methode zouden vereisen.

Minimale invaardeckingsgraad

Sociale partners hebben afgesproken dat kan worden ingevaren indien de dekkingsgraad op de transitiedatum hoger ligt dan 108%. Bij deze invaardeckingsgraad kunnen het minimaal vereist eigen vermogen, de operationele reserve en de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen voor 100% worden gefinancierd. Voorts kan 2/3 van de solidariteitsreserve en 1/2 van de compensatie worden gefinancierd alsmede een beperkte verhoging van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen worden doorgevoerd.

Indien de dekkingsgraad lager ligt dan 108% is afgesproken om het invaren van opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen opnieuw te beoordelen. Hierbij wordt uitstel van invaren van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen en/of ongewijzigde toepassing van de verdeel- en voorrangregels ten aanzien van de buffer onderzocht. De actuele dekkingsgraad wordt getoetst aan de minimale invaardeckingsgraad zes maanden vóór de transitiedatum of later indien de marktomstandigheden daartoe aanleiding geven.

Indien de actuele dekkingsgraad bij de toetsing lager ligt dan de minimale invaardeckingsgraad hebben sociale partners in bijlage 4 criteria voor verschillende kwantitatieve maatstaven opgenomen. Als op basis van de actuele dekkingsgraad blijkt dat de verwachte uitkomsten op de transitiedatum voldoen aan deze criteria, dan kan de transitie plaatsvinden op basis van ongewijzigde toepassing van de verdeel- en voorrangregels. Mocht blijken dat de verwachte uitkomsten niet voldoen aan deze criteria dan zullen sociale partners de evenwichtigheid van de transitie opnieuw beschouwen. Het niet voldoen aan de criteria van verwachte uitkomsten op de transitiedatum betekent niet automatisch dat de transitie niet evenwichtig is.

Gewenste invaardeckingsgraad

Sociale partners hebben als gewenste invaardeckingsgraad op de transitiedatum een niveau van 114% afgesproken. Bij deze dekkingsgraad kunnen het minimaal vereist vermogen, de operationele reserve, de compensatie en solidariteitsreserve volledig worden gefinancierd uit de buffer van het pensioenfonds. Tevens kan nog een behoorlijke verhoging van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen worden gerealiseerd.

Bij een lagere dekkingsgraad op de transitiedatum zijn afspraken gemaakt over de verdeel- en voorrangregels, bij hogere dekkingsgraden kunnen opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen verder worden verhoogd.

Verdeel- en voorrangsregels

Sociale partners hebben bij verschillende dekkinggraden verdeel- en voorrangsregels afgesproken. Hiermee wordt door de sociale partners een prioritering aangebracht bij de aanwending van de buffer in het pensioenfonds.

Dekkingsgraad van 100% tot 102%	<ul style="list-style-type: none"> • minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve volledig gevuld • solidariteitsreserve voor 30% gevuld • geen compensatie uit buffer, mogelijk uit extra premie op basis van kostenneutraliteit • verlaging individuele pensioenvermogens
Dekkingsgraad van 102% tot 114%	<ul style="list-style-type: none"> • minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve volledig gevuld • solidariteitsreserve pondspondsgewijs opbouwen, voor minimaal 30% gevuld • compensatie uit buffer pondspondsgewijs verlenen (mits deze niet leidt tot een verlaging van individuele pensioenvermogens), restant mogelijk uit extra premie op basis van kostenneutraliteit, • verlaging/verhoging individuele pensioenvermogens
Dekkingsgraad vanaf 114%	<ul style="list-style-type: none"> • minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve volledig gevuld • solidariteitsreserve volledig gevuld • compensatie volledig verlenen • verhoging individuele pensioenvermogens

Op basis van deze verdeel- en voorrangsregels kan de volgende prioritering worden benoemd:

1. Minimaal vereist eigen vermogen en de operationele reserve.
2. Individuele pensioenvermogens op basis van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen in de huidige pensioenregeling.
3. Solidariteitsreserve.
4. Compensatie.
5. Aanpassing individuele pensioenvermogens.

In de verdeel- en voorrangsregels is het uitgangspunt dat het minimaal vereist eigen vermogen en de operationele reserve altijd worden gevuld op de transitiedatum. Hierna wordt in eerste instantie begonnen met het leggen van een basis in de solidariteitsreserve. Vervolgens wordt de solidariteitsreserve verder gevuld en de compensatie gefinancierd. Per saldo resteren hierna de (aangepaste) individuele pensioenvermogens.

Het toepassen van de verdeel- en voorrangsregels leidt bij verschillende dekkinggraden tot de volgende verdeling (compensatie op basis van rentecurve per september 2023):

dekkinggraad op transitiedatum	100,0%	102,0%	104,2%	108,0%	114,0%	120,0%	140,0%
Minimaal vereist eigen vermogen + operationele reserve	2,0%	2,0%	2,0%	2,1%	2,1%	2,2%	2,6%
Individuele pensioenvermogens	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Solidariteitsreserve	1,5%	1,5%	2,2%	3,4%	5,6%	5,9%	6,9%
Compensatie	-	-	-	2,2%	4,3%	4,3%	4,3%
Aanpassing individuele pensioenvermogens	-3,5%	-1,5%	-	0,3%	2,0%	7,6%	26,2%

Aanpassing individuele pensioenvermogens – niet-verleende toeslagen

Bij een aanpassing van de individuele pensioenvermogens uit de buffer van het pensioenfonds wordt de standaard spreidingsperiode van tien jaren gehanteerd. De spreidingsperiode van tien jaren wordt gehanteerd voor de toerekening van de buffer, de hieruit voortvloeiende aanpassing van de individuele pensioenvermogens wordt ineens verwerkt in de individuele pensioenvermogens op de transitiedatum. De pensioenuitkeringen worden op de transitiedatum derhalve op basis van de aanpassing van de individuele pensioenvermogens verlaagd of verhoogd.

Met het hanteren van de spreidingsperiode van tien jaren wordt in feite aangesloten bij de wijze waarop in het huidige financiële toetsingskader verlagingen van pensioenen bij een (te) lage dekkinggraad worden doorgevoerd. Het aansluiten bij de wijze waarop in het huidige financiële toetsingskader – zoals bij de huidige dekkinggraad van het pensioenfonds – (extra) toeslagen worden verleend, zou in feite een langere spreidingsperiode rechtvaardigen.

Vanuit de vereniging van gepensioneerden is aandacht gevraagd voor de aanpassing van individuele pensioenvermogens in relatie tot de op individueel niveau niet-verleende toeslagen over de voorafgaande 15 jaar. Met betrekking tot deze niet-verleende toeslagen kunnen in het pensioenfonds extra toeslagen worden verleend.

In het huidige financieel toetsingskader is extra toeslag mogelijk indien de beleidsdekkingsgraad in het pensioenfonds de toekomstbestendige indexatiegrens overschrijdt. In dat geval is het vermogen dat correspondeert met 1/5 deel van de overschrijding beschikbaar voor het verlenen van extra toeslag. Per 31 oktober 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 130,9% en de toekomstbestendige indexatiegrens 127,2%. De in het pensioenfonds niet-verleende toeslagen over de voorafgaande 15 jaar voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden bedragen per 1 januari 2025 (maximaal) 10,11%, waarvan een belangrijk deel kan worden toegerekend aan de bijzondere ontwikkeling van het prijsindexcijfer over 2022. Bij de niet-verleende toeslagen over de afgelopen 15 jaar is rekening gehouden met de toeslagverlening per 1 januari 2025 van 2,58% maar nog niet met de extra toeslagverlening per deze datum. Voor de extra toeslag is het beschikbare budget in het pensioenfonds vastgesteld op 0,74%-punt dekkingsgraad maar bestaat nog geen duidelijkheid over de administratieve verwerking. Hierbij wordt het pensioenfonds geconfronteerd met beperkingen vanuit de vastlegging van niet-verleende toeslagen in de pensioenadministratie en de mogelijkheden voor een verantwoorde uitvoering door de pensioenadministrateur. De extra toeslagverlening is mogelijk omdat de beleidsdekkingsgraad de toekomstbestendige indexatiegrens overschrijdt.

De mogelijkheden voor extra toeslag zijn tot de transitiedatum beperkt uit hoofde van het financieel toetsingskader. Hierbij geldt dat het pensioenfonds deze mogelijkheden naar verwachting reeds tot het maximum zal benutten. Vanaf de transitie is er geen sprake meer van (extra) toeslagverlening. Op basis van het voorgaande achten sociale partners een directe koppeling met de op individueel niveau niet-verleende toeslagen voor de aanpassing van individuele pensioenvermogens niet mogelijk.

De hiervoor vermelde data van het pensioenfonds maakt duidelijk dat het middels extra toeslagen compenseren van niet-verleende toeslagen aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zich in de huidige pensioenregeling over een flink aantal jaren zou uitspreiden. Sociale partners achten in dit licht het hanteren van een spreidingsperiode van tien jaren acceptabel. Hierbij moet worden bedacht dat de spreidingsperiode alleen wordt gehanteerd voor de toerekening van de buffer maar dat de hieruit voortvloeiende aanpassing van de individuele pensioenvermogens (en voor pensioengerechtigden derhalve de pensioenuitkering) ineens wordt verwerkt op de transitiedatum. Op basis van de huidige omstandigheden zou de aanpassing van de individuele pensioenvermogens op de transitiedatum ruimschoots uitstijgen boven het (maximale) percentage van de niet-verleende toeslagen. Indirect wordt hierbij rekening gehouden met het tijdstip waarop niet-verleende toeslagen zijn opgetreden op basis van het niveau van de opgebouwde pensioenen. Een langere periode van deelneming zal immers tot hogere opgebouwde pensioenen leiden.

De aanpassing van de individuele pensioenvermogens op de transitiedatum wordt ook toegepast op de bij pensionering ingekochte pensioenen uit hoofde van opgebouwde pensioenkapitalen. Tot pensionering is voor deze ingekochte pensioenen geen sprake van niet-verleende toeslagen omdat toen nog sprake was van pensioenkapitalen welke niet in aanmerking kwamen voor (extra) toeslagverlening.

Sociale partners merken op dat het onmogelijk en soms ongewenst is om alle onevenwichtigheids- en herverdelingseffecten uit het verleden, of die nu ontstaan zijn vanuit de invulling en/of uitvoering van de pensioenregeling dan wel het financieel toetsingskader, bij de transitie te adresseren. Het vasthouden aan de standaardmethode en standaard spreidingsperiode voorkomt het kwantificeren van dergelijke ongelijkheden en discussies over de wijze waarop deze zouden moeten worden geadresseerd bij de transitie.

Aanpassing individuele pensioenvermogens – pensioenkapitalen

De aanpassing van de individuele pensioenvermogens wordt zowel op de waarde van de opgebouwde pensioenen als pensioenkapitalen gelegd. Het toedelen van de buffer aan zowel de waarde van de opgebouwde pensioenen als pensioenkapitalen is in de ogen van sociale partners gerechtvaardigd omdat over beide componenten afdracht van solvabiliteit aan het pensioenfonds heeft plaatsgevonden.

De afdracht van solvabiliteit over de stortingen voor de pensioenkapitalen versterkt tot de inkoop van pensioenen de buffer van het pensioenfonds (en daarmee de toeslagverlening op opgebouwde pensioenen) en bij pensionering (of naar keuze eerder) maakt de afdracht het mogelijk om het volledige pensioenkapitaal aan te wenden voor de inkoop van pensioenen (de buffer hierover is immers reeds afgedragen).

In de uitvoeringsovereenkomst is hierover vastgelegd: 'Deze opslag ten behoeve van de solvabiliteit tezamen met in het verleden afgedragen solvabiliteit in verschuldigde premies en aanvullende stortingen maakt een volledige aanwending van de saldi op de beleggingsrekeningen voor de financiering van ouderdoms- en partnerpensioen in de toekomst mogelijk.'

Pensioengerechtigden waarvoor in het verleden pensioenkapitaal is aangewend voor de inkoop van pensioenen, hebben, op basis van de afgesproken methodiek, geprofiteerd van de aanwezige buffer omdat hun volledige pensioenkapitaal is aangewend voor inkoop van pensioenen zonder daarop een afslag voor de aanwezige solvabiliteit in mindering te brengen of de ontwikkeling van het opgebouwde pensioenkapitaal te toetsen.

Dit betreft niet alleen de pensioenkapitalen uit de A- en B-regeling maar ook de pensioenkapitalen uit de individuele beschikbare premieregeling en de vrijwillige premieregeling. Indien de buffer bij de transitie niet mede zou worden toegerekend aan opgebouwde pensioenkapitalen, ontstaat een ongelijkheid tussen pensioengerechtigden voor wie reeds pensioen is ingekocht met pensioenkapitaal bij pensionering en toekomstig pensioengerechtigden voor wie nog geen pensioen is ingekocht. De voor toekomstig pensioengerechtigden afgedragen solvabiliteit over de stortingen voor de pensioenkapitalen zou dan bij de transitie immers ten goede komen aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden met een opgebouwd pensioen.

Door de vereniging van gepensioneerden is aangegeven dat de toedeling van de buffer aan de opgebouwde pensioenkapitalen hogere inkomens bevoordeelt ten opzichte van lage inkomens c.q. pensioengerechtigden met een laag pensioen. Zoals hiervoor aangegeven heeft over de pensioenkapitalen afdracht van solvabiliteit plaatsgevonden. Het bij de transitie niet toedelen van de buffer aan opgebouwde pensioenkapitalen zou in de ogen van sociale partners een omgekeerd effect hebben en juist aan (gewezen) deelnemers met opgebouwde pensioenkapitalen solvabiliteit ontnemen die in het verleden voor hen is afgedragen. Dit betreft in belangrijke mate de nieuwe deelnemers vanaf 2018 die alleen pensioenkapitaal opbouwen. Sociale partners kunnen zich dan ook niet vinden in het door de vereniging van gepensioneerden ingenomen standpunt.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt reeds uitgedrukt ten opzichte van de waarde van de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen. Hierbij wordt de buffer – in lijn met de financiering – toegerekend aan zowel de opgebouwde pensioenen als de opgebouwde pensioenkapitalen.

Prioritering bij invaren: minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve, individueel pensioenvermogen op basis van opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen, solidariteitsreserve, compensatie en aanpassing individueel pensioenvermogen.

TRANSITIE-EFFECTEN

Berekeningen op basis van OF-scenarioset

Rekening houdend met de hiervoor uitgewerkte hoofdlijnen van de solidaire premieregeling zijn op verschillende methodieken en uitgangspunten berekeningen uitgevoerd. Voor de transitie-effecten richten sociale partners zich met name op de uitkomsten op basis van de OF-scenarioset. Deze aanpak is consistent met de aanpak die in het verleden voor (ingrijpende) wijzigingen van de pensioenregeling bij Vopak is gevolgd.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de OF-scenarioset (Ortec Finance scenarioset) van juni 2023. Deze scenarioset levert consistente stochastische scenario's waarin kenmerkende karakteristieken van realistisch marktgedrag zijn geïntegreerd. In bijlage 5 zijn de belangrijkste uitgangspunten van de OF-scenarioset opgenomen. Uitgaande van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank van juni 2023 vertegenwoordigt de compensatie een waarde van 4,3%-punt dekkingsgraad. Voor de invaardekkingsgraad in het basisscenario is een niveau van 120% verondersteld.

In de berekeningen wordt onderscheid gemaakt tussen de oude en nieuwe default in de pensioenregeling. In de oude default wordt de premie in de A-regeling direct aangewend voor de inkoop van ouderdoms- en partnerpensioen en de premie in de B-regeling wordt gestort op een individuele beleggingsrekening ten behoeve van de vorming van een pensioenkapitaal. In de nieuwe default worden de premie in de A- en B-regeling gestort op een individuele beleggingsrekening ten behoeve van de vorming van pensioenkapitaal. Tevens wordt onderscheid gemaakt tussen een laag en hoog carrièreverloop.

De uitkomsten zijn uitgedrukt in een vervangingsratio zijnde de pensioenuitkering in procenten van de geïndexeerde gemiddelde pensioengrondslag over de uitkeringsperiode. Hierbij is 100% gelijk aan de pensioenuitkomst onder het financieel toetsingskader in de huidige pensioenregeling. In de mediaan leidt dat tot het hieronder opgenomen overzicht. Voor een uitgebreid overzicht van de vervangingsratio's wordt verwezen naar bijlage 6.

	deelnemers laag carrièreverloop		deelnemers hoog carrièreverloop		gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	
	oude default	nieuwe default	oude default	nieuwe default	oude default	nieuwe default
25-jarige	186%	153%	194%	171%		
35-jarige	153%	140%	151%	149%	186%	137%
45-jarige	128%	128%	126%	127%	134%	120%
55-jarige	110%	123%	115%	124%	108%	121%
65-jarige	104%	115%	109%	117%	105%	119%
75-jarige					104%	104%

De vervangingsratio's laten zien dat alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in de mediaan er ten opzichte van de huidige pensioenregeling op vooruit gaan. Deze vooruitgang verschilt per leeftijd:

- Jongere deelnemers staan in de solidaire premieregeling langer bloot aan beleggingsrisico. De rendementen komen in het individueel pensioenvermogen en verhogen daarmee de kans op hoge en lage pensioenen.
- Deelnemers in de leeftijdscategorie 35 tot 65 jaar ondervinden nadeel van het afschaffen van de leeftijdsafhankelijke premiestaffels maar worden hiervoor gecompenseerd.
- De buffer in het pensioenfonds is een relatief groter deel van het pensioen voor oudere deelnemers. Voor jongere deelnemers is de toekomstige opbouw een relatief groter deel van het pensioen.

In slecht weer scenario's is voor (gewezen) deelnemers in de leeftijdscategorie 35 tot 65 jaar in de oude default sprake van een (lichte) achteruitgang. Hiertegenover staat een (forse) vooruitgang in goed weer scenario's. In alle overige leeftijdscategorieën voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is in alle slecht en goed weer scenario's sprake van een vooruitgang.

Berekeningen op basis van P-scenarioset De Nederlandsche Bank

Mede om invulling te kunnen geven aan (voorgescreven) gevoeligheidsanalyses zijn berekeningen gemaakt op basis van de P-scenarioset van De Nederlandsche Bank per 30 september 2023.

Deze P-scenarioset wordt gebruikt voor prognoseberekeningen vanuit wet- en regelgeving zoals haalbaarheids-toetsen en berekeningen voor de uniforme pensioenoverzichten. Het niveau van de gemiddelde rente en inflatie is in de P-scenarioset redelijk vergelijkbaar met de OF-scenarioset. In de P-scenarioset is evenwel veel meer sprake van scenario's waarin langdurig zeer slechte rendementen worden behaald hetgeen tot substantieel lagere vervangingsratio's leidt.

De P-scenarioset kent slechts een tweetal beleggingscategorieën (vastrentende en zakelijke waarden). De beleggingsportefeuille van het pensioenfonds wordt op basis van een voorgeschreven methodiek naar deze twee beleggingscategorieën vertaald (de zogenaamde mapping). In de OF-scenarioset wordt rekening gehouden met alle beleggingscategorieën in de (strategische) beleggingsportefeuille van het pensioenfonds.

De uitkomsten van de berekeningen zijn wederom weergegeven in vervangingsratio's. Hierbij is de uitkomst in de mediaan van de huidige pensioenregeling op 100% gesteld. Genormaliseerd naar deze vervangingsratio betekent een hoger percentage dan 100% een verbetering en een percentage lager dan 100% een verslechtering ten opzichte van de huidige pensioenregeling.

In de mediaan leidt dat tot het hieronder opgenomen overzicht. Voor een uitgebreid overzicht van de vervangingsratio's wordt verwezen naar bijlage 7.

	deelnemers laag carrièreverloop		deelnemers hoog carrièreverloop		gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	
	oude default	nieuwe default	oude default	nieuwe default	oude default	nieuwe default
25-jarige	152%	117%	159%	137%		
35-jarige	126%	113%	125%	125%	116%	103%
45-jarige	109%	116%	109%	117%	96%	102%
55-jarige	101%	120%	108%	120%	96%	113%
65-jarige	103%	112%	108%	113%	105%	116%
75-jarige					106%	106%

Bij de uitkomsten van de berekeningen op basis van de P-scenarioset zijn de conclusies vergelijkbaar met de conclusies van de berekeningen op basis van de OF-scenarioset. De afwijkingen kunnen worden verklaard op basis van de verschillen in de karakteristieken van beide scenariosets. De financiering van de compensatie van 4,3% brengt voor de 45- en 55-jarige gewezen deelnemer in de oude default de vervangingsratio onder de 100%.

Gevoeligheidsanalyses op basis van P-scenarioset De Nederlandsche Bank

In de P-scenarioset zijn verschillende gevoeligheidsanalyses doorgerekend waarbij de effecten van een hogere of lagere invaardekkingsgraad of een hogere of lagere rente op de transitiedatum zijn onderzocht. In het hierna opgenomen overzicht zijn de uitgangspunten voor deze gevoeligheidsanalyses vermeld.

renteverschil	dekkingsgraad	MVEV + operationele reserve	solidariteitsreserve	compensatie	individueel pensioenvermogen
0%	104,2%	2,0%	2,2%	0,0%	100,0%
0%	108,0%	2,1%	3,4%	2,2%	100,3%
0%	120,0%	2,2%	5,9%	4,3%	107,6%
0%	140,0%	2,6%	6,9%	4,3%	126,2%
-1%	114,4%	2,1%	5,6%	3,8%	102,9%
-2%	109,2%	2,1%	3,9%	2,0%	101,2%
1%	126,2%	2,4%	6,2%	4,8%	112,8%
2%	132,9%	2,5%	6,5%	5,3%	118,6%

Impact startdekkingsgraad

Bij een invaardekkingsgraad van 104% kunnen de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen voor 100% worden ingevaren. Tevens wordt een aanvang gemaakt met de vorming van de solidariteitsreserve teneinde vanaf de transitie (gedeeltelijke) bescherming voor pensioenuitkeringen te bieden. Bij een invaardekkingsgraad van 108% kunnen de solidariteitsreserve en compensatie voor 50% uit de buffer van het pensioenfonds worden gefinancierd. Een invaardekkingsgraad van 140% maakt financiering van de volledige solidariteitsreserve en compensatie mogelijk uit de buffer van het pensioenfonds alsmede een forse verhoging van de individuele pensioenvermogens.

Impact startdekkingsgraad voor deelnemers met laag carrièreverloop – oude default - mediaan

	invaardekkingsgraad 120%		invaardekkingsgraad 104%		invaardekkingsgraad 108%		invaardekkingsgraad 140%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	152%	100%	152%	100%	152%	100%	151%
35-jarige	100%	126%	100%	116%	100%	121%	100%	128%
45-jarige	100%	109%	100%	96%	100%	102%	100%	113%
55-jarige	100%	101%	100%	90%	100%	95%	100%	109%
65-jarige	100%	103%	100%	101%	100%	101%	100%	113%

Impact startdekkingsgraad voor deelnemers met laag carrièreverloop – nieuwe default - mediaan

	invaardekkingsgraad 120%		invaardekkingsgraad 104%		invaardekkingsgraad 108%		invaardekkingsgraad 140%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	117%	100%	115%	100%	116%	100%	118%
35-jarige	100%	113%	100%	103%	100%	107%	100%	116%
45-jarige	100%	116%	100%	98%	100%	106%	100%	118%
55-jarige	100%	120%	100%	96%	100%	107%	100%	125%
65-jarige	100%	112%	100%	100%	100%	104%	100%	121%

Impact startdekkingsgraad voor deelnemers met hoog carrièreverloop – oude default - mediaan

	invaardekkingsgraad 120%		invaardekkingsgraad 104%		invaardekkingsgraad 108%		invaardekkingsgraad 140%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	159%	100%	157%	100%	158%	100%	161%
35-jarige	100%	125%	100%	123%	100%	123%	100%	129%
45-jarige	100%	109%	100%	104%	100%	106%	100%	114%
55-jarige	100%	108%	100%	99%	100%	102%	100%	117%
65-jarige	100%	108%	100%	105%	100%	104%	100%	120%

Impact startdekkingsgraad voor deelnemers met hoog carrièreverloop – nieuwe default - mediaan

	invaardekkingsgraad 120%		invaardekkingsgraad 104%		invaardekkingsgraad 108%		invaardekkingsgraad 140%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	137%	100%	135%	100%	136%	100%	137%
35-jarige	100%	125%	100%	123%	100%	124%	100%	128%
45-jarige	100%	117%	100%	110%	100%	113%	100%	120%
55-jarige	100%	120%	100%	104%	100%	110%	100%	126%
65-jarige	100%	113%	100%	103%	100%	106%	100%	123%

Bij de lagere invaardekkingsgraad kan voor deelnemers de compensatie voor het afschaffen van de leeftijdsafhankelijke premiestaffel niet volledig worden gefinancierd. Als gevolg daarvan nemen de vervangingsratio's voor de oudere deelnemers af. De impact van hogere invaardekkingsgraden op de vervangingsratio's is beperkt.

Impact startdekkingsgraad voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden – oude default - mediaan

	invaardekkingsgraad 120%		invaardekkingsgraad 104%		invaardekkingsgraad 108%		invaardekkingsgraad 140%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
35-jarige	100%	116%	100%	108%	100%	107%	100%	140%
45-jarige	100%	96%	100%	91%	100%	90%	100%	116%
55-jarige	100%	96%	100%	94%	100%	93%	100%	113%
65-jarige	100%	105%	100%	105%	100%	103%	100%	116%
75-jarige	100%	106%	100%	107%	100%	105%	100%	112%

Impact startdekkingsgraad voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden – nieuwe default - mediaan

	invaardekkingsgraad 120%		invaardekkingsgraad 104%		invaardekkingsgraad 108%		invaardekkingsgraad 140%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
35-jarige	100%	103%	100%	91%	100%	93%	100%	124%
45-jarige	100%	102%	100%	90%	100%	92%	100%	121%
55-jarige	100%	113%	100%	102%	100%	104%	100%	134%
65-jarige	100%	116%	100%	111%	100%	110%	100%	134%
75-jarige	100%	106%	100%	107%	100%	105%	100%	112%

Voor jongere gewezen deelnemers in de oude default neemt de afname van de vervangingsratio's bij een lagere invaardekkingsgraad toe. In de huidige pensioenregeling neemt de waarde van de toeslagverlening af maar de impact van de lagere invaardekkingsgraad is groter.

Dit neemt nog verder toe als er sprake is van een (gedeeltelijke) financiering van compensatie. Ook in de nieuwe default leidt een lagere invaardekkingsgraad tot een lager individueel pensioenvermogen en lagere vervangingsratio's. In de huidige pensioenregeling heeft de invaardekkingsgraad minder invloed. Het pensioenkapitaal wijzigt niet en bij pensionering is de dekkingsgraad naar verwachting weer genormaliseerd.

Voor pensioengerechtigden is de impact op de vervangingsratio's bij een lagere of hogere invaardekkingsgraad beperkt.

Impact renteniveau bij transitie

Bij een renteniveau dat 2%-punt lager is kan de solidariteitsreserve en compensatie slechts gedeeltelijk worden gefinancierd. Bij een renteniveau dat 2%-punt hoger is kunnen solidariteitsreserve en compensatie volledig worden gefinancierd en kan mede een forse verhoging van de individuele pensioenvermogens plaatsvinden.

Bij een lagere of hogere rente wijzigt de nominale compensatie niet. In procentpunten dekkingsgraad daalt (bij een lagere rente) of stijgt (bij een hogere rente) de compensatie als gevolg van de toe- of afname van de technische voorziening waarin de compensatie wordt uitgedrukt.

In de P-scenarioset convergeert het renteniveau uiteindelijk naar dezelfde lange termijnverwachting. De afwijkingen van het renteniveau zijn daarmee tijdelijk van aard.

Impact renteniveau bij transitie voor deelnemers met laag carrièreverloop – oude default - mediaan

	rente bij transitie -1%		rente bij transitie +1%		rente bij transitie -2%		rente bij transitie +2%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	156%	100%	148%	100%	163%	100%	145%
35-jarige	100%	135%	100%	121%	100%	143%	100%	117%
45-jarige	100%	118%	100%	103%	100%	126%	100%	99%
55-jarige	100%	106%	100%	98%	100%	110%	100%	96%
65-jarige	100%	101%	100%	106%	100%	101%	100%	109%

Impact renteniveau bij transitie voor deelnemers met laag carrièreverloop – nieuwe default - mediaan

	rente bij transitie -1%		rente bij transitie +1%		rente bij transitie -2%		rente bij transitie +2%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	112%	100%	122%	100%	108%	100%	127%
35-jarige	100%	108%	100%	120%	100%	101%	100%	126%
45-jarige	100%	109%	100%	123%	100%	99%	100%	130%
55-jarige	100%	112%	100%	130%	100%	98%	100%	141%
65-jarige	100%	106%	100%	119%	100%	97%	100%	128%

Impact renteniveau bij transitie voor deelnemers met hoog carrièreverloop – oude default - mediaan

	rente bij transitie -1%		rente bij transitie +1%		rente bij transitie -2%		rente bij transitie +2%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	163%	100%	156%	100%	168%	100%	154%
35-jarige	100%	129%	100%	123%	100%	133%	100%	122%
45-jarige	100%	113%	100%	106%	100%	119%	100%	105%
55-jarige	100%	108%	100%	109%	100%	108%	100%	111%
65-jarige	100%	103%	100%	113%	100%	101%	100%	119%

Impact renteniveau bij transitie voor deelnemers met hoog carrièreverloop – nieuwe default - mediaan

	rente bij transitie -1%		rente bij transitie +1%		rente bij transitie -2%		rente bij transitie +2%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25-jarige	100%	133%	100%	142%	100%	128%	100%	146%
35-jarige	100%	123%	100%	129%	100%	119%	100%	132%
45-jarige	100%	114%	100%	120%	100%	109%	100%	124%
55-jarige	100%	114%	100%	126%	100%	104%	100%	133%
65-jarige	100%	108%	100%	118%	100%	101%	100%	124%

Een lager renteniveau bij transitie leidt tot een hogere technische voorziening. Door de aangenomen combinatie waarbij de dekkingsgraad meebeweegt met de mate waarin in de huidige pensioenregeling de rente is afgedekt leidt dit alsnog tot een hogere startwaarde van het individueel pensioenvermogen.

Een hoger renteniveau leidt tot een lagere technische voorziening en daarmee, ondanks een hogere dekkingsgraad, tot een lager individueel pensioenvermogen. Na stabilisering van de rente vertaalt zich dat voor de 45-en 55-jarigen in een lager pensioen ten opzichte van de huidige pensioenregeling. De opgebouwde pensioenkapitalen zijn minder onderhevig aan renteveranderingen maar delen wel mee in een hogere of lagere buffer bij de transitie.

Impact renteniveau bij transitie voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden – oude default - mediaan

	rente bij transitie -1%		rente bij transitie +1%		rente bij transitie -2%		rente bij transitie +2%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
35-jarige	100%	159%	100%	86%	100%	223%	100%	64%
45-jarige	100%	118%	100%	79%	100%	148%	100%	66%
55-jarige	100%	103%	100%	91%	100%	112%	100%	87%
65-jarige	100%	101%	100%	108%	100%	100%	100%	112%
75-jarige	100%	103%	100%	109%	100%	101%	100%	111%

Impact renteniveau bij transitie voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden – nieuwe default - mediaan

	rente bij transitie -1%		rente bij transitie +1%		rente bij transitie -2%		rente bij transitie +2%	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
35-jarige	100%	96%	100%	113%	100%	90%	100%	123%
45-jarige	100%	94%	100%	111%	100%	87%	100%	122%
55-jarige	100%	101%	100%	128%	100%	92%	100%	143%
65-jarige	100%	107%	100%	126%	100%	100%	100%	138%
75-jarige	100%	103%	100%	109%	100%	101%	100%	111%

Voor gewezen deelnemers geldt een vergelijkbaar beeld ten opzichte van de deelnemers. De toename van de rente zorgt voor een lager individueel pensioenvermogen op de transitiedatum hetgeen zich bij pensionering – na stabilisering van de rente – in een lager pensioen vertaalt ten opzichte van de huidige pensioenregeling.

In de nieuwe default is er bij een afname van de rente minder buffer beschikbaar om het individueel pensioenvermogen te verhogen. De pensioenkapitalen wijzigen als gevolg van de afname van de rente minder maar de vervangingsratio's nemen af als gevolg van het niet meedelen in de buffer.

Voor pensioengerechtigden is bij een af- of toename van de rente sprake van een hogere vervangingsratio. Bij een afname van de rente neemt de vervangingsratio slechts beperkt toe.

Een uitgebreid overzicht van de uitkomsten voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is opgenomen in bijlage 8.

Berekeningen op basis van Q-scenarioset De Nederlandsche Bank

De Q-scenarioset wordt gebruikt voor (risico-neutrale) waarderingsdoeleinden. Hierin is de toekomstige beleggingsopbrengst minder van belang. Een beleggingsmix die volledig bestaat uit zakelijke waarden vertegenwoordigt daarin eenzelfde waarde als een beleggingsmix die volledig uit vastrentende waarden bestaat.

De berekeningen op basis van de Q-scenarioset worden bruto/netto profijt berekeningen genoemd. Een verandering van het netto profijt laat zien hoeveel de waarde van het pensioen voor generaties verandert als gevolg van de transitie naar de solidaire premiereregeling. De waarde van het pensioen is hierbij gelijk aan de waarde van de toekomstige uitkeringen vermindert met de waarde van de toekomstige premies.

De verandering van de waarde wordt uitgedrukt in de waarde van de toekomstige uitkeringen in de huidige pensioenregeling. In een verandering van bruto profijt blijft de waarde van de toekomstige premie buiten beschouwing. De verandering in bruto profijt heeft derhalve alleen betrekking op de verandering in waarde van toekomstige uitkeringen.

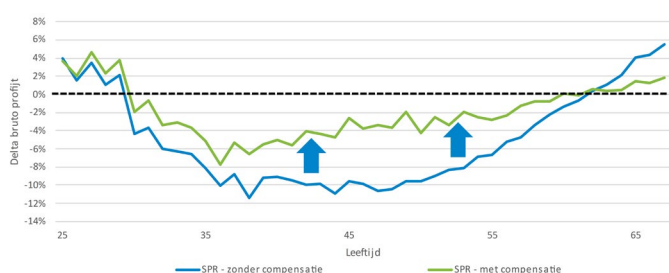
Aangezien voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden geen sprake meer is van toekomstige premies komen veranderingen van bruto en netto profijt overeen. Voor deelnemers is er wel sprake van toekomstige premies. Aangezien de waarde van de toekomstige premie – zoals toegelicht in het hoofdstuk 'nieuwe pensioenregeling' – in de huidige pensioenregeling en solidaire premiereregeling vrijwel overeenkomt is ook voor deze deelnemers voor dit transitieplan de verandering van bruto en netto profijt gelijk verondersteld.

In de berekeningen van het profijt wordt geen (extra) waarde aan onzekere toekomstige rendementen toegerekend. De berekeningen waarderen met name de impact van het afschaffen van de leeftijdsafhankelijke premiestaffels, het wegvallen van de herverdeling tussen oud en jong vanuit de gevormde buffer en eventuele herverdelingen door bufferopslagen dan wel tekorten in de betaalde premie.

Deelnemersbestand

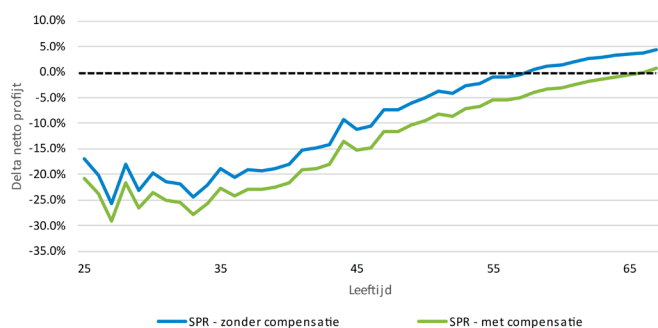
De berekeningen op basis van de Q-scenarioset per 30 september 2023 laten voor het profijt de volgende effecten zien. De effecten vertonen voor (gewezen) deelnemers in de grafieken een 'grillig' verloop vanwege het feit dat de oude en nieuwe default door elkaar heen lopen. In de grafieken is het gewogen effect van de oude en nieuwe default weergegeven.

Het profijt voor deelnemers wordt in de hierna opgenomen grafiek getoond.

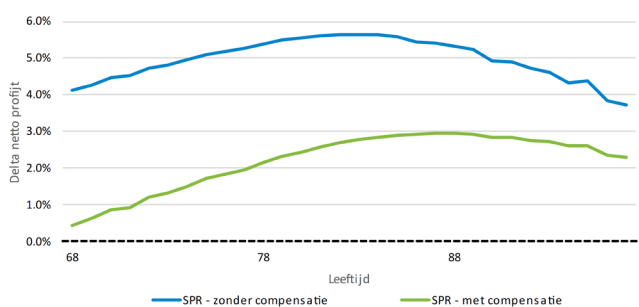
De compensatie verbetert het profijt voor de deelnemers tot ongeveer 63-jarige leeftijd. Het nadeel dat de midden-groep van deelnemer ondervindt als gevolg van de overgang naar de leeftijdsafhankelijke premie wordt voor een belangrijk deel beperkt. De financiering van deze compensatie uit de buffer van het pensioenfonds betekent wel een lagere verhoging van het individueel vermogen bij de transitie. Voor oudere deelnemers weegt deze lagere verhoging van het individueel vermogen niet op tegen de compensatie die wordt ontvangen.

Het profijt voor gewezen deelnemers wordt in de hierna opgenomen grafiek getoond.

Voor gewezen deelnemers is er sprake van een afname van het profijt. Deze wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de (extra) toeslagverlening in de huidige pensioenregeling. Het verlenen van compensatie aan deelnemers leidt vervolgens tot een lagere verhoging van het individueel vermogen bij de transitie uit hoofde van de buffer van het pensioenfonds.

Het profijt voor pensioengerechtigden is in de grafiek hierna opgenomen.

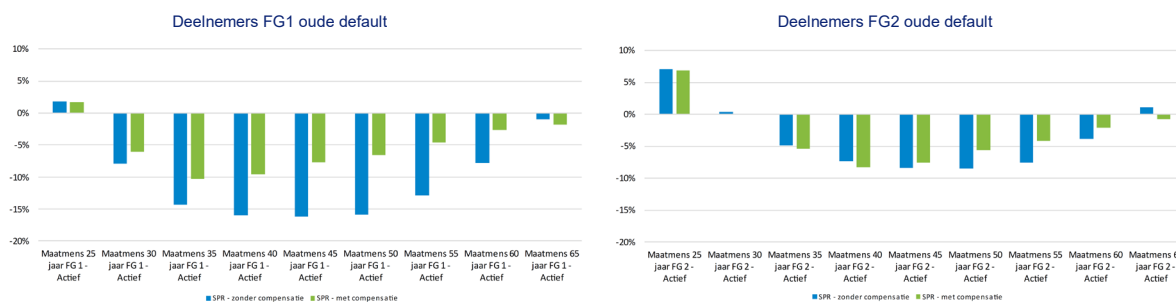
Voor pensioengerechtigden is sprake van een toename van het profijt. Deze neemt als gevolg van het verlenen van compensatie aan deelnemers af maar blijft positief. De afname van het profijt als gevolg van het verlenen van compensatie aan deelnemers leidt voor oudere pensioengerechtigden tot een lagere afname als gevolg van het hanteren van de standaard spreidingsperiode van tien jaren.

Samenvattend kan worden gesteld dat voor deelnemers en jonge gewezen deelnemers in de oude default sprake is van een afname van het profijt. De belangrijkste reden voor deze afname is het wegvallen van de (extra) toeslagverlening in de huidige pensioenregeling. Voor deelnemers komt daar het effect van de overgang naar een leeftijdsafhankelijke premie bovenop waarvoor evenwel een compensatie wordt ontvangen. Voor deelnemers in de nieuwe default neemt het profijt toe. Dit geldt ook voor het profijt van pensioengerechtigden en oudere gewezen deelnemers.

Maatmensen

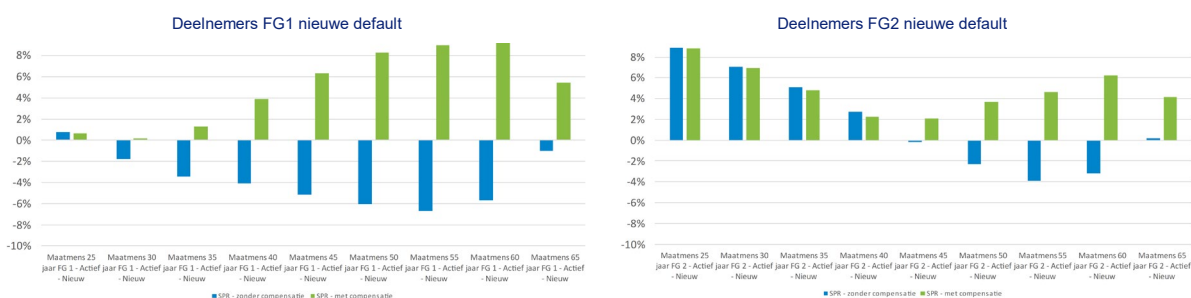
Om de uitkomsten op totaalniveau inzichtelijk te maken zijn 'maatmensen' uit de (gewezen) deelnemers doorgerekend. Deze maatmensen lopen mee in de doorrekening van het totale deelnemersbestand maar – in afwijking van de overige (gewezen) deelnemers – worden voor hen geen vertrekken verondersteld. Voor de details van deze maatmensen wordt verwezen naar bijlage 9.

Voor de deelnemers zijn de effecten voor maatmensen bij een laag (FG1) en hoog (FG2) carrièreverloop in de oude default in profijt hierna opgenomen.

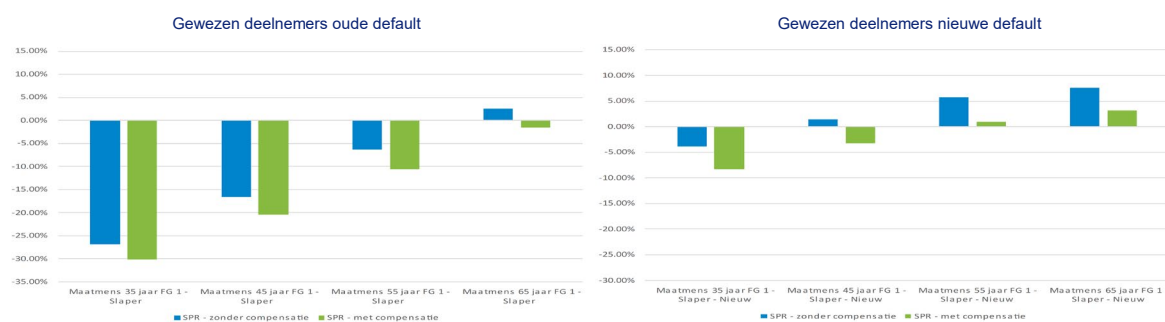
De profijt effecten van maatmensen met een laag carrièreverloop nemen sterker af dan bij een hoog carrièreverloop. Hierbij geldt dat bij een laag carrièreverloop met name de pensioenopbouw plaatsvindt in de A-regeling waarin een hoge mate van (aanvullende en extra) toeslagverlening van toepassing is.

De profijt effecten voor maatmensen met een laag en hoog carrièreverloop in de nieuwe default zijn hierna opgenomen.

In de nieuwe default neemt het profijt voor alle maatmensen toe indien rekening wordt gehouden met de compensatie. Zonder deze compensatie neemt het profijt voor vrijwel alle maatmensen bij een laag carrièreverloop en oudere maatmensen met een hoog carrièreverloop af.

Voor de maatmensen uit de gewezen deelnemers kan het volgende overzicht worden gegeven.

Voor gewezen deelnemers in de oude default is sprake van een afname van het profijt. Hieraan ligt de relatief hoge waarde van de (extra) toeslagverlening ten grondslag. Deze toeslagverlening wordt in de huidige pensioenregeling gefinancierd door deelnemers uit de premie en door pensioengerechtigden uit de vrijval van de buffer bij pensioenuitkeringen.

Voor gewezen deelnemers in de nieuwe default is het effect in profijt veel kleiner en positief vanaf 55-jarige leeftijd. In de huidige pensioenregeling komt voor gewezen deelnemers het totale rendement (minus kosten) ten goede aan het pensioenkapitaal en vanaf pensionering wordt geprofiteerd van de (extra) toeslagverlening. In de solidaire premieregeling komt voor gewezen deelnemers tot pensionering een deel van het positieve overrendement ten goede aan de solidariteitsreserve. Hiervan profiteren zij na pensionering op basis van de nominale bescherming van de pensioenuitkering.

Voor jongere gewezen deelnemers is in het algemeen weinig pensioen of pensioenkapitaal opgebouwd. Het negatieve effect in profijt zal in belangrijke mate worden gedempt op basis van de veronderstelling dat zij elders pensioen of pensioenkapitaal opbouwen.

Alle gewezen deelnemers ondervinden een nadeel als gevolg van het verlenen van compensatie aan deelnemers.

EVENWICHTIGHEID

Sociale partners hebben in de afgelopen twee jaar samen met het pensioenfonds een uitgebreid en zorgvuldig proces doorlopen om tot de hoofdlijnen van een transitie naar de solidaire premiereregeling te komen. De in dit transitieplan vastgelegde afspraken worden door sociale partners als evenwichtig en passend bij Vopak beoordeeld. Deze beoordeling is gebaseerd op de volgende punten:

- Het bij de transitie vullen van de solidariteitsreserve zorgt voor een robuuste nominale bescherming van de pensioenuitkeringen vanaf aanvang in de solidaire premiereregeling. Het initieel vullen van de solidariteitsreserve betekent dat in de toekomst minder rendement nodig is om de solidariteitsreserve (verder) te vullen hetgeen voor (gewezen) deelnemers een voordeel betekent.
- De overgang van leeftijdsafhankelijke premiestaffels naar één leeftijdsafhankelijke premie leidt voor een grote groep deelnemers tot een nadeel welke niet door positieve effecten van de transitie naar de solidaire premiereregeling wordt goedge maakt. De afgesproken compensatie compenseert dit nadeel op adequate wijze.
- In de huidige pensioenregeling kunnen niet-verleende toeslagen in de toekomst door middel van extra toeslagen worden ingehaald. Het niveau van niet-verleende toeslagen is beperkt en voor een belangrijk deel toe te rekenen aan de bijzondere ontwikkeling van de prijsindex in 2022. In de solidaire premiereregeling is geen sprake meer van (extra) toeslagen. De pensioenuitkeringen worden jaarlijks aangepast op basis van de gerealiseerde rendementen.

Bij de vergelijking van de pensioenresultaten is in de huidige pensioenregeling rekening gehouden met de mogelijkheid van extra toeslagen. Een verbetering van het pensioenresultaat is derhalve beschouwd inclusief de verwachte extra toeslagen in de huidige pensioenregeling op basis van de tot op heden in het pensioenfonds gehanteerde methodiek. Sociale partners zien in de verwachte aanpassing van de individuele pensioenvermogens (en daarmee de pensioenuitkeringen) voldoende compensatie voor niet-verleende toeslagen uit het verleden.

- Jongere deelnemers hebben minder voordeel van invaren. Zij profiteren evenwel van de hogere leeftijdsafhankelijke premie ten opzichte van de leeftijdsafhankelijke premiestaffels en het risicovoller invullen van het beleggingsbeleid. Hiermee realiseren zij op termijn naar verwachting een beter pensioenresultaat, in lijn met de beoogde pensioenambitie.

De beoordeling van de evenwichtigheid is gebaseerd op de effecten van de transitie zoals hiervoor in kaart gebracht. Hierbij zijn mede de volgende kwalitatieve doelstellingen in ogenschouw genomen:

1. de opgebouwde pensioenen en pensioenkapitalen in de huidige pensioenregeling komen met eenzelfde waarde terug in de solidaire premiereregeling;
2. de pensioenuitkeringen zijn direct na de transitie ten minste gelijk aan het niveau van vlak voor de transitie;
3. de verdeling van de buffer bij de transitie moet uitlegbaar zijn;
4. de deelnemers worden gecompenseerd voor de achteruitgang in toekomstige premie uit hoofde van de overgang van leeftijdsafhankelijke premiestaffels naar één leeftijdsafhankelijke premie;
5. het verwachte pensioen en pensioenkapitaal dat (gewezen) deelnemers te zien krijgen op het pensioenoverzicht is vlak voor en vlak na de transitie ten minste gelijk;
6. de pensioenpremies, pensioenopbouw, rendementen en toeslagen uit het verleden hebben geleid tot het huidige pensioenniveau;
7. met niet-verleende toeslagen uit het verleden – welke gelijk zijn voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden – wordt (impliciet) rekening gehouden;
8. de aanpassing van individuele pensioenvermogens wordt ook toegepast op opgebouwd pensioenkapitaal;
9. er wordt meer belang gehecht aan het stabiliseren van de pensioenuitkeringen en het verwachte pensioen voor oudere (gewezen) deelnemers dan aan het verwachte pensioen(kapitaal) van jongere (gewezen) deelnemers;
10. er wordt op de transitiedatum een solidariteitsreserve gevuld om (nominale) verlagingen van pensioenuitkeringen te voorkomen of in ieder geval te dempen;
11. de pensioenuitkeringen van (toekomstige) pensioengerechtigden worden jaarlijks op gelijke wijze aangepast.

Sociale partners zien met name de uitkomsten vanuit de berekeningen op basis van de OF-scenarioset als onderbouwing van de evenwichtigheid van de transitie naar de solidaire premieregeling. Deze berekeningen zijn immers in het verleden ook altijd het uitgangspunt geweest voor het doorvoeren van substantiële wijzigingen van de pensioenregeling.

Alhoewel de uitkomsten vanuit de P-scenarioset tot grotere relatieve verschillen leiden, ondersteunen deze in grote lijnen de conclusies vanuit de berekeningen op basis van de OF-scenarioset.

De profijt uitkomsten vanuit de Q-scenarioset laten een nogal afwijkend beeld zien met betrekking tot de transitie naar de solidaire premieregeling. De flexibiliteit van de in 2018 geïntroduceerde pensioenregeling en de geformuleerde defaults beïnvloeden de uitkomsten van de profijtberekeningen op een wijze die destijds niet kon worden voorzien. Bij de introductie werden de oude en nieuwe default als gelijkwaardig beschouwd en waren profijt berekeningen ook geen criterium.

In de profijt uitkomsten op basis van de Q-scenarioset valt in de vergelijking bij de oude default de toeslagoptie in het financieel toetsingskader weg. Dit is een herverdeling van pensioengerechtigden naar (gewezen) deelnemers welke zou moeten worden vermeden in de solidaire premieregeling. Het (deels) dempen van dergelijke effecten zou voorts betekenen dat onderscheid gemaakt moeten worden tussen (gewezen) deelnemers in de oude en nieuwe default. Een onderscheid dat gegeven de uitgangspunten bij de totstandkoming van de huidige pensioenregeling ongewenst is en ook tot arbitrage zou leiden omdat de keuze tussen de oude en nieuwe default ook thans nog onderdeel uitmaakt van de flexibiliseringsmogelijkheden in de pensioenregeling.

De profijt uitkomsten op basis van de Q-scenarioset voor maatmensen laten zien dat de compensatie voor het afschaffen van de leeftijdsafhankelijke premiestaffels voldoende is. Dit blijkt uit de profijt uitkomsten bij de nieuwe default die voor alle deelnemers positief zijn.

SOLIDARITEITSRESERVE

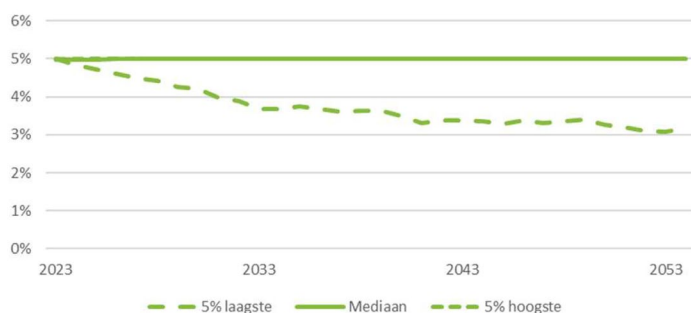
Niveau solidariteitsreserve

In de hieronder opgenomen tabel zijn de kansen op verlagingen bij verschillende niveaus van de solidariteitsreserve opgenomen alsmede (tussen haakjes) de gemiddelde verlaging die in deze situaties van toepassing zou zijn. Naast de solidariteitsreserve is rekening gehouden met een spreidingsperiode van overrendement over vier jaren.

kans op verlaging pensioenuitkering	solidariteitsreserve 2%	solidariteitsreserve 5%	solidariteitsreserve 8%
28-jarige	0,2% (verlaging -2,3%)	0,2% (verlaging -2,4%)	0,2% (verlaging -2,4%)
48-jarige	0,3% (verlaging -1,8%)	0,2% (verlaging -1,9%)	0,2% (verlaging -2,0%)
63-jarige	0,6% (verlaging -1,5%)	0,2% (verlaging -1,7%)	0,1% (verlaging -2,2%)
68-jarige	1,3% (verlaging -1,9%)	0,2% (verlaging -2,9%)	0,1% (verlaging -3,1%)

De kans op verlaging van de pensioenuitkering bij een solidariteitsreserve van 5% ten opzichte van 2% neemt behoorlijk af. Een verdere verhoging van de solidariteitsreserve biedt weinig meerwaarde. Bij een lage initiële vulling duurt het relatief lang voordat de solidariteitsreserve tot het maximum niveau van 5% van het individueel pensioenvermogen is gevuld. Het vullen van de solidariteitsreserve vindt plaats vanuit het overrendement.

De ontwikkeling van de solidariteitsreserve bij initiële vulling op een niveau van 5% is hieronder uitgewerkt. De onderste stippellijn betreft het slecht weer scenario. Voor het goed weer scenario loopt de stippellijn op het maximum niveau van 5%. De ontwikkeling van de solidariteitsreserve laat zien dat deze in de toekomst naar verwachting in voldoende mate gevuld blijft om zoveel mogelijk verlagingen van pensioenuitkeringen te voorkomen dan wel te beperken.

Evenwichtigheid vul- en verdeelregels solidariteitsreserve

Om de mate van evenwichtigheid van de vul- en verdeelregels te bepalen is een vergelijking gemaakt van het gemiddelde pensioen over de opbouw- en uitkeringsfase in de solidaire premiereregeling met en zonder initiële vulling van de solidariteitsreserve op basis van 5%. Een positieve waarde betekent een netto ontvangst en een negatieve waarde een netto bijdrage.

leeftijd	impact vervangingsratio mediaan		impact vervangingsratio slecht weer	
	deelnemer	gewezen deelnemer	deelnemer	gewezen deelnemer
30-jarige	3,1%		-0,9%	
35-jarige	2,6%	1,5%	1,0%	-2,7%
40-jarige	2,2%		0,5%	
45-jarige	2,0%	1,8%	0,8%	-0,8%
50-jarige	1,8%		1,0%	
55-jarige	1,4%	1,2%	0,9%	0,5%
60-jarige	1,0%		1,9%	

Bij initiële vulling van de solidariteitsreserve is er in de mediaan voor alle (gewezen) deelnemers sprake van een netto ontvangst. In slecht weer scenario's is voor jongere (gewezen) deelnemers sprake van een netto bijdrage. De jongere (gewezen) deelnemers dragen in verhouding het meest bij aan het vullen van de solidariteitsreserve nadat deze fors is aangesproken.

Bij een lagere initiële vulling van de solidariteitsreserve is in de mediaan voor oudere deelnemers reeds sprake van een netto bijdrage, in slecht weer scenario's is voor alle (gewezen) deelnemers sprake van een netto bijdrage. Een hogere initiële vulling van de solidariteitsreserve verhoogt de netto ontvangst maar brengt geen wijziging in het overall beeld. Sociale partners achten de netto ontvangsten en bijdragen bij lagere of hogere initiële vulling van de solidariteitsreserve minder evenwichtig dan de gekozen initiële vulling.

Voor deelnemers die na beëindiging van een deelneming van 10, 20 of 30 jaar kiezen voor overdracht van het individueel pensioenvermogen kan de bijdrage aan de solidariteitsreserve – uitgaande van de initiële vulling – in procenten van het individueel pensioenvermogen als volgt worden weergegeven.

leeftijd	na 10 jaar			na 20 jaar			na 30 jaar		
	slecht weer	mediaan	goed weer	slecht weer	mediaan	goed weer	slecht weer	mediaan	goed weer
35-jarige	-0,2%	-0,8%	-0,8%	0,4%	0,1%	-1,5%	0,1%	0,3%	-2,7%
45-jarige	-0,8%	-0,9%	-1,3%	0,2%	-0,4%	-1,3%			
55-jarige	-0,1%	-0,7%	-0,7%						

De deelnemers die na uitdiensttreding kiezen voor overdracht van individueel pensioenvermogen naar een andere pensioenuitvoerder zouden wel hebben bijgedragen aan de solidariteitsreserve maar daar niet van profiteren in de uitkeringsfase. Dit wordt acceptabel geacht omdat deelnemers de mogelijkheid hebben om het individueel pensioenvermogen in het pensioenfonds achter te laten (en daarmee na pensionering te profiteren van de solidariteitsreserve) en de netto bijdragen aan de solidariteitsreserve als gevolg van de initiële vulling beperkt blijven.

SPREIDING OVERRENDEMENTEN

Voor de afweging van de spreidingsperiode zijn de volgende uitkomsten beschouwd. Naast de spreidingsperiode voor het overrendement is rekening gehouden met de inzet van de solidariteitsreserve.

kans op verlaging pensioenuitkering	niet spreiden	spreiden over 4 jaar	spreiden over 10 jaar
28-jarige	2,9% (verlaging -3,6%)	0,2% (verlaging -2,4%)	0,1% (verlaging -2,7%)
48-jarige	3,1% (verlaging -3,7%)	0,2% (verlaging -1,9%)	0,1% (verlaging -3,2%)
63-jarige	2,7% (verlaging -3,6%)	0,2% (verlaging -1,7%)	0,1% (verlaging -1,7%)
68-jarige	2,6% (verlaging -3,6%)	0,2% (verlaging -2,9%)	0,0% (verlaging -4,1%)

De kans op verlaging van de pensioenuitkering bij een spreidingsperiode over vier jaren ten opzichte van geen spreiding neemt behoorlijk af. Een verdere verhoging van de spreidingsperiode biedt weinig meerwaarde. In de hieronder opgenomen tabel is een voorbeeld van de werking van de spreidingsperiode en solidariteitsreserve uitgewerkt.

overrendement	pensioenvermogen	spreidingsvermogen voor aanpassing uitkering	aanpassing uitkering	spreidingsvermogen na aanpassing uitkering	uitkering uit pensioenvermogen	aanvulling solidariteitsreserve	uitkering totaal
					5.000	-	5.000
8%	100%	8%	2,0%	6%	5.100	-	5.100
-10%	100%	-5%	-1,2%	-4%	5.040	60	5.100
6%	100%	2%	0,6%	2%	5.068	32	5.100
4%	100%	6%	1,4%	4%	5.140	-	5.140
2%	100%	6%	1,6%	5%	5.221	-	5.221

COMPENSATIE

Voor de vaststelling van de compensatie over de A- en B-grondslag wordt de volgende tabel gehanteerd. Hierbij is uitgegaan van de gemiddelde rentecurve over de kwartaaleinden van december 2023 tot en met september 2024.

De compensatie over de A- en B-grondslag wordt – naar evenredigheid van het parttime percentage per 30 juni 2026 – individueel bepaald op basis van de volgende formule:

(A-grondslag per 30 juni 2026 * compensatie over A-grondslag + B-grondslag per 30 juni 2026 * compensatie over B-grondslag)

De compensatie over de A- en B-grondslag bedraagt tezamen minimaal nihil.

leeftijd	compensatie over A-grondslag	compensatie over B-grondslag	leeftijd	compensatie over A-grondslag	compensatie over B-grondslag
20	- 45,7%	- 329,2%	45	89,7%	- 50,1%
21	- 38,4%	- 315,8%	46	91,5%	- 43,2%
22	- 31,1%	- 302,4%	47	93,4%	- 36,3%
23	- 23,8%	- 289,1%	48	95,4%	- 29,2%
24	- 16,3%	- 275,7%	49	95,2%	- 22,2%
25	- 8,8%	- 262,3%	50	94,9%	- 15,0%
26	- 1,2%	- 249,9%	51	94,8%	- 10,2%
27	6,4%	- 237,6%	52	94,6%	- 5,3%
28	14,2%	- 225,2%	53	94,5%	- 0,3%
29	20,2%	- 212,7%	54	91,8%	4,7%
30	26,2%	- 200,3%	55	89,1%	9,7%
31	32,3%	- 189,1%	56	86,3%	11,8%
32	38,5%	- 177,9%	57	83,5%	14,0%
33	44,7%	- 166,6%	58	80,7%	16,1%
34	49,4%	- 155,3%	59	74,8%	18,3%
35	54,2%	- 144,0%	60	68,8%	20,5%
36	59,0%	- 134,0%	61	62,8%	19,1%
37	64,0%	- 123,9%	62	56,8%	17,8%
38	69,0%	- 113,8%	63	50,7%	16,4%
39	72,3%	- 103,6%	64	40,8%	15,0%
40	75,6%	- 93,4%	65	30,7%	13,6%
41	79,1%	- 84,9%	66	20,6%	9,2%
42	82,6%	- 76,3%	67	10,4%	4,6%
43	86,3%	- 67,6%	68	0,0%	0,0%
44	87,9%	- 58,9%			

CRITERIA KWANTITATIEVE MAATSTAVEN

Ten behoeve van de toets op de invaardekkingsgraad hebben sociale partners criteria voor verschillende kwantitatieve maatstaven opgenomen. Als bij de toets blijkt dat de verwachte uitkomsten op de transitiedatum voldoen aan de hieronder opgenomen criteria, dan kan de transitie plaatsvinden op basis van ongewijzigde toepassing van verdeel- en voorraangsregels in het transitieplan.

Mocht bij de toets blijken dat de verwachte uitkomsten niet voldoen aan deze criteria dan zullen sociale partners de evenwichtigheid van de transitie opnieuw beschouwen. Als de verwachte uitkomsten op de transitiedatum niet voldoen aan de criteria betekent dat niet automatisch dat de transitie niet evenwichtig is.

Voor de criteria op basis van het pensioenresultaat worden de vervangingsratio's (mediaan pensioenresultaat in solidaire premiereregeling / mediaan pensioenresultaat in FTK pensioenregeling) beschouwd. De vervangingsratio meet de (reële) pensioenuitkering over de gehele uitkeringsfase (overlevingskans gewogen).

Criteria (verwachte) pensioenresultaat op basis van mediaan in de OF-scenarioset

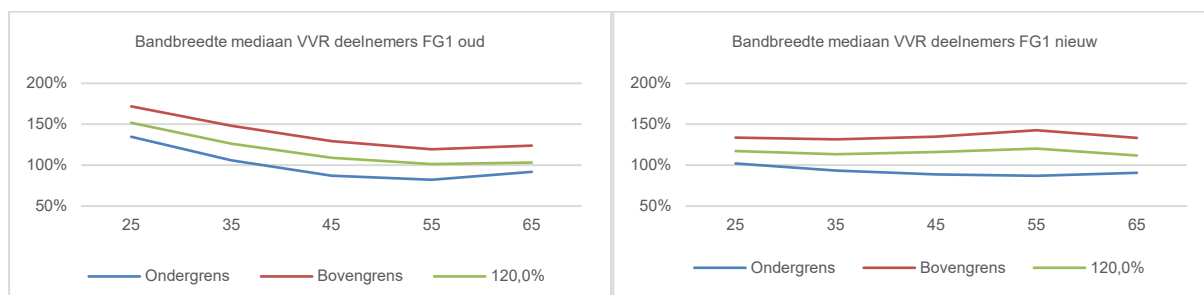
Met betrekking tot het verwachte pensioenresultaat op basis van de OF-scenarioset wordt de ondergrens gesteld op 100%. Hiermee wordt de doelstelling van een ten minste gelijk (verwacht) pensioen voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden getoetst. Sociale partners zien geen directe reden voor een bovengrens criterium. De vul- en verdeelregels zoals vastgelegd in dit transitieplan kunnen, op basis van de natuurlijke begrenzing van de verwachte dekkingsgraadontwikkeling, onverkort worden toegepast. Om desondanks onevenwichtigheden en herverdelingseffecten in extreme – niet te voorziene – omstandigheden te voorkomen is een bovengrens geformuleerd op basis van het met 55% verhoogde mediaan pensioenresultaat op basis de OF-scenarioset. Deze verhoging komt overeen met de maximale afwijking die optreedt op basis van de gevoeligheidsanalyses in de P-scenarioset.

	deelnemers laag carrièreverloop		deelnemers hoog carrièreverloop		gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	
	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	288%	237%	310%	274%		
35-jarige	237%	217%	234%	231%	288%	212%
45-jarige	198%	198%	195%	197%	208%	186%
55-jarige	171%	191%	178%	192%	167%	188%
65-jarige	161%	178%	169%	181%	163%	184%
75-jarige					161%	161%

Criteria pensioenresultaat op basis van mediaan in P-scenarioset

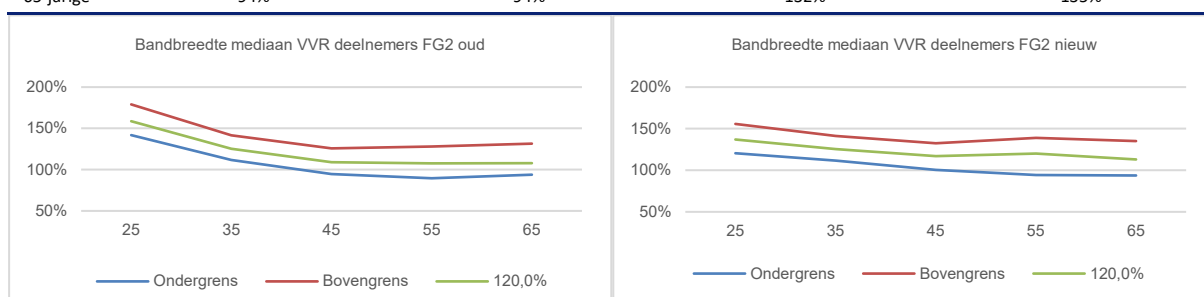
De criteria op basis van het mediaan pensioenresultaat in de P-scenarioset zijn vastgesteld door een marge te hanteren ten opzichte van het minimum resultaat van de gevoeligheidsanalyses waarbij de gevoeligheid van +/- 2%-punt rente buiten beschouwing is gelaten. Als ondergrens voor het mediaan pensioenresultaat wordt het met 10% verlaagde minimum pensioenresultaat van de gevoeligheidsanalyses gehanteerd. De bovengrens voor het mediaan pensioenresultaat is gelijk aan het met 10% verhoogde maximum pensioenresultaat. Dit leidt tot de volgende onder- en bovengrenzen.

	mediaan pensioenresultaat deelnemers laag carrièreverloop			
	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	135%	102%	172%	134%
35-jarige	106%	93%	148%	132%
45-jarige	87%	89%	129%	135%
55-jarige	82%	87%	119%	143%
65-jarige	92%	90%	124%	133%

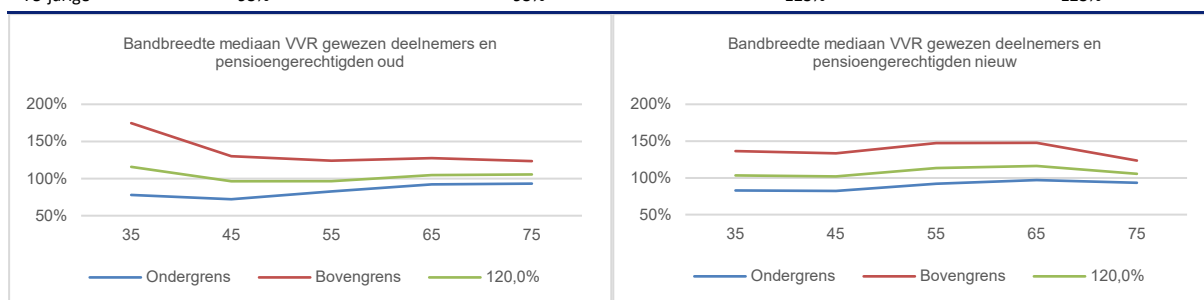
mediaan pensioenresultaat deelnemers hoog carrièreverloop

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	142%	120%	179%	156%
35-jarige	112%	112%	142%	141%
45-jarige	95%	100%	126%	132%
55-jarige	90%	94%	128%	139%
65-jarige	94%	94%	132%	135%

mediaan pensioenresultaat gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
35-jarige	78%	83%	175%	136%
45-jarige	72%	82%	130%	133%
55-jarige	83%	92%	124%	147%
65-jarige	92%	97%	128%	148%
75-jarige	93%	93%	123%	123%

De ondergrens op basis van de P-scenarioset is voor een deel van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden lager dan 100%. Hiermee lijkt de doelstelling van een ten minste gelijk (verwacht) pensioen voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden niet te worden behaald. Deze doelstelling wordt evenwel, zoals hiervoor aangegeven, getoetst op basis van de door sociale partners realistischer geachte OF-scenarioset.

De bovengrens op basis van de P-scenarioset is in de oude default veelal hoger voor jongere (gewezen) deelnemers dan voor oudere (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Sociale partners vinden dit evenwichtig omdat de onzekerheid voor deze jongere (gewezen) deelnemers veel groter is hetgeen ook blijkt uit de pensioenresultaten in slecht en goed weer scenario's.

Criteria pensioenresultaat op basis van slecht weer in P-scenarioset

De criteria zijn vastgesteld door een marge te hanteren ten opzichte van het minimum resultaat van de gevoeligheidsanalyses op basis van de P-scenarioset waarbij de gevoeligheid van +/- 2%-punt rente buiten beschouwing is gelaten. Als ondergrens voor het slecht weer pensioenresultaat wordt het met 10% verlaagde minimum pensioenresultaat van de gevoeligheidsanalyses gehanteerd. De bovengrens voor het slecht weer pensioenresultaat is gelijk aan het met 10% verhoogde maximum pensioenresultaat. Dit leidt tot de volgende onder- en bovengrenzen op basis van slecht weer.

slecht weer pensioenresultaat deelnemers laag carrièreverloop

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	77%	100%	106%	128%
35-jarige	70%	97%	95%	125%
45-jarige	68%	88%	94%	126%
55-jarige	74%	88%	100%	141%
65-jarige	88%	91%	110%	125%

slecht weer pensioenresultaat deelnemers hoog carrièreverloop

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	94%	114%	124%	144%
35-jarige	85%	112%	112%	140%
45-jarige	81%	99%	104%	128%
55-jarige	87%	95%	108%	138%
65-jarige	90%	95%	116%	125%

slecht weer pensioenresultaat gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
35-jarige	30%	89%	67%	147%
45-jarige	40%	99%	75%	163%
55-jarige	66%	104%	93%	173%
65-jarige	88%	95%	113%	138%
75-jarige	91%	91%	115%	115%

Sociale partners accepteren dat vanwege het karakter van de solidaire premieregeling het mogelijk is dat het pensioenresultaat in een slecht weer scenario in de solidaire premieregeling lager is ten opzichte van de huidige pensioenregeling onder het FTK. Vanuit het evenwichtigheidsperspectief willen ze deze potentiële achteruitgang wel begrenzen. Ook een situatie waarbij er sprake is van een grote relatieve vooruitgang van het pensioenresultaat ten opzichte van de huidige pensioenregeling onder het FTK kan ongewenst zijn, als dat betekent dat sommige doelgroepen/generaties er veel meer op vooruitgaan dan anderen. Daarom is ook een bovengrens vastgesteld.

Criteria pensioenresultaat op basis van goed weer in P-scenarioset

De criteria zijn vastgesteld door een marge te hanteren ten opzichte van het minimum resultaat van de gevoeligheidsanalyses op basis van de P-scenarioset waarbij de gevoeligheid van +/- 2%-punt rente buiten beschouwing is gelaten. Als ondergrens voor het goed weer pensioenresultaat wordt het met 10% verlaagde minimum pensioenresultaat van de gevoeligheidsanalyses gehanteerd. De bovengrens voor het goed weer pensioenresultaat is gelijk aan het met 10% verhoogde maximum pensioenresultaat. Dit leidt tot de volgende onder- en bovengrenzen op basis van goed weer.

goed weer pensioenresultaat deelnemers laag carrièreverloop

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	326%	113%	418%	152%
35-jarige	222%	95%	333%	142%
45-jarige	156%	87%	255%	145%
55-jarige	121%	90%	202%	154%
65-jarige	112%	101%	172%	158%

goed weer pensioenresultaat deelnemers hoog carrièreverloop

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
25-jarige	240%	134%	309%	178%
35-jarige	154%	115%	208%	149%
45-jarige	122%	98%	181%	138%
55-jarige	110%	96%	175%	150%
65-jarige	113%	104%	172%	159%

goed weer pensioenresultaat gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	ondergrens oude default	ondergrens nieuwe default	bovengrens oude default	bovengrens nieuwe default
35-jarige	310%	82%	702%	139%
45-jarige	197%	79%	356%	134%
55-jarige	142%	89%	232%	146%
65-jarige	117%	111%	179%	173%
75-jarige	106%	106%	151%	151%

Sociale partners accepteren dat vanwege het karakter van de solidaire premieregeling het mogelijk is dat het pensioenresultaat in een goed weer scenario in de solidaire premieregeling (veel) hoger is ten opzichte van de huidige pensioenregeling onder het FTK. Vanuit het evenwichtigheidsperspectief willen ze deze potentiële vooruitgang wel begrenzen. Omdat rendementen in de solidaire premieregeling sneller kunnen worden omgezet in hogere individuele pensioenvermogens willen sociale partners dat in goed weer scenario's het pensioenresultaat in de solidaire premieregeling hoger is ten opzichte van de huidige pensioenregeling onder het FTK.

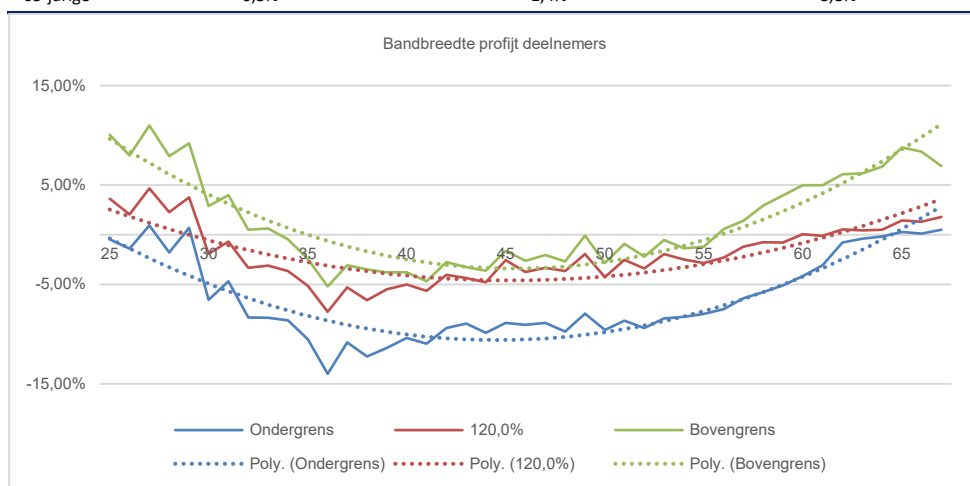
Criteria profijt op basis van Q-scenarioset

De criteria voor het profijt zijn eveneens vastgesteld door een marge te hanteren ten opzichte van het minimum resultaat van de gevoeligheidsanalyses op basis van de Q-scenarioset waarbij de gevoeligheid van +/- 2%-punt rente buiten beschouwing is gelaten. Als ondergrens voor het profijt wordt het met 10% verlaagde minimum profijt van de gevoeligheidsanalyses gehanteerd. De bovengrens voor het profijt is gelijk aan het met 10% verhoogde maximum profijt. Dit leidt tot de volgende onder- en bovengrenzen.

De profijt effecten vertonen voor (gewezen) deelnemers in de grafieken een 'grillig' verloop vanwege het feit dat de oude en nieuwe default door elkaar heen lopen. In de grafieken is het gewogen effect van de oude en nieuwe default weergegeven. Voor zover er bij een toetsing sprake is van overschrijding van de bandbreedte als gevolg van wijzigingen in de opbouw van het deelnemersbestand naar oude en nieuwe default zullen de criteria voor het profijt in dit licht worden gezien.

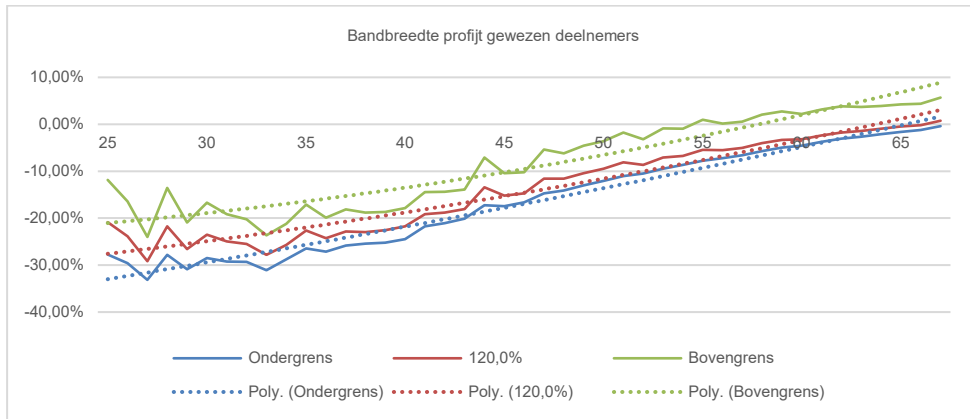
profijt deelnemers

	ondergrens	120,0%	bovengrens
25-jarige	-0,5%	3,6%	10,1%
30-jarige	-6,6%	-1,9%	2,9%
35-jarige	-10,5%	-5,1%	-2,4%
40-jarige	-10,4%	-5,0%	-3,8%
45-jarige	-8,9%	-2,6%	-1,6%
50-jarige	-9,6%	-4,3%	-2,8%
55-jarige	-8,0%	-2,8%	-1,2%
60-jarige	-4,2%	0,1%	5,0%
65-jarige	0,3%	1,4%	8,8%

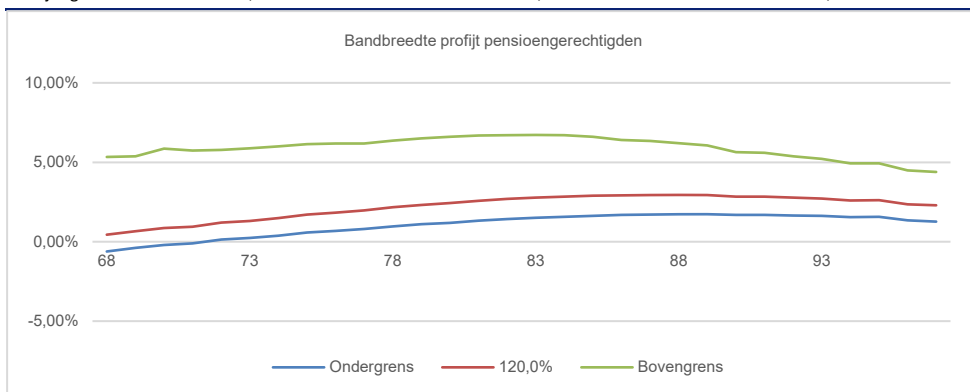
profijt gewezen deelnemers

	ondergrens	120,0%	bovengrens
25-jarige	-27,7%	-20,8%	-11,8%
30-jarige	-28,5%	-23,5%	-16,7%
35-jarige	-26,5%	-22,6%	-17,1%
40-jarige	-24,4%	-21,7%	-17,9%
45-jarige	-17,5%	-15,2%	-10,4%
50-jarige	-12,1%	-9,4%	-3,6%
55-jarige	-7,7%	-5,5%	1,0%
60-jarige	-4,5%	-3,2%	2,2%
65-jarige	-1,6%	-0,5%	4,3%

profijt pensioengerechtigden

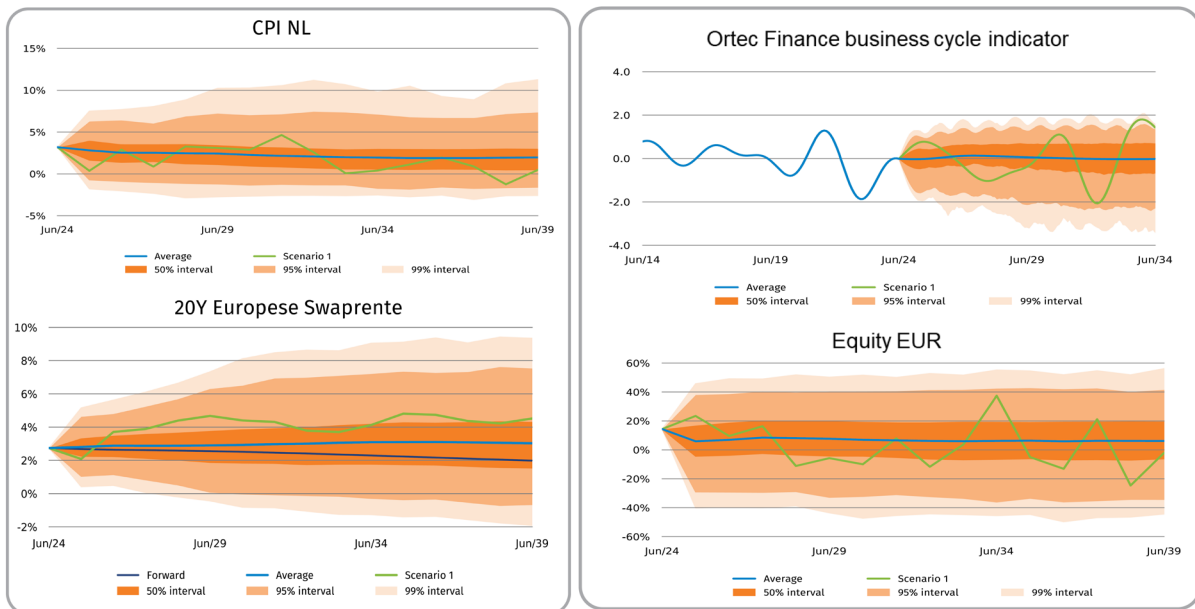
	ondergrens	120,0%	bovengrens
68-jarige	-0,6%	0,4%	5,3%
73-jarige	0,2%	1,3%	5,9%
78-jarige	1,0%	2,2%	6,4%
83-jarige	1,5%	2,8%	6,7%
88-jarige	1,7%	2,9%	6,2%
93-jarige	1,6%	2,7%	5,2%

UITGANGSPUNTEN OF-SCENARIOSET

	OF-scenario set 15 jaar	Lange termijn
Indicatoren		
• Groei EU	0,9%	1,0%
• Inflatie NL	2,0%	2,0%
Rentes		
• Korte rente EU (3 maand)	1,5%	1,5%
• Lange rente EU (10 jaar)	2,5%	2,5%
Aandelen		
• Aandelen ontwikkelde markten (50% EUR afgedekt)	5,0%	5,2%

Rente, inflatie, conjunctuur en aandelen

VERVANGINGSRATIO'S OF-SCENARIOSET (OP BASIS VAN INVAARDEKKINGSGRAAD VAN 120%)

	deelnemers laag carrièreverloop				deelnemers hoog carrièreverloop			
	FTK oud default	SPR oude default	FTK nieuwe default	SPR nieuwe default	FTK oud default	SPR oude default	FTK nieuwe default	SPR nieuwe default
25-jarige	100%	186%	100%	153%	100%	194%	100%	171%
35-jarige	100%	153%	100%	140%	100%	151%	100%	149%
45-jarige	100%	128%	100%	128%	100%	126%	100%	127%
55-jarige	100%	110%	100%	123%	100%	115%	100%	124%
65-jarige	100%	104%	100%	115%	100%	109%	100%	117%
25-jarige	59%	72%	42%	59%	55%	73%	43%	66%
35-jarige	66%	64%	47%	59%	58%	63%	47%	64%
45-jarige	69%	61%	53%	63%	61%	60%	52%	64%
55-jarige	70%	63%	63%	74%	67%	66%	63%	75%
65-jarige	76%	73%	77%	82%	76%	76%	77%	83%
25-jarige	149%	514%	274%	429%	197%	552%	264%	471%
35-jarige	131%	384%	238%	344%	192%	378%	248%	364%
45-jarige	122%	266%	194%	254%	163%	259%	199%	250%
55-jarige	114%	186%	152%	199%	133%	193%	155%	200%
65-jarige	111%	143%	120%	157%	115%	151%	120%	159%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S OF-SCENARIOSET (OP BASIS VAN INVAARDEKKINGSGRAAD VAN 120%)

gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	FTK oude default	SPR oude default	FTK nieuwe default	SPR nieuwe default
35-jarige	100%	186%	100%	137%
45-jarige	100%	134%	100%	120%
55-jarige	100%	108%	100%	121%
65-jarige	100%	105%	100%	119%
75-jarige	100%	104%	100%	104%
35-jarige	55%	49%	26%	36%
45-jarige	57%	48%	35%	43%
55-jarige	63%	56%	51%	63%
65-jarige	75%	73%	75%	83%
75-jarige	84%	84%	84%	84%
35-jarige	117%	662%	398%	486%
45-jarige	112%	344%	284%	309%
55-jarige	111%	199%	184%	222%
65-jarige	112%	147%	122%	165%
75-jarige	111%	129%	111%	129%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (OP BASIS VAN INVAARDEKKINGSGRAAD VAN 120%)

	deelnemers laag carrièreverloop				deelnemers hoog carrièreverloop			
	FTK oud default	SPR oude default	FTK nieuwe default	SPR nieuwe default	FTK oud default	SPR oude default	FTK nieuwe default	SPR nieuwe default
25-jarige	100%	152%	100%	117%	100%	159%	100%	137%
35-jarige	100%	126%	100%	113%	100%	125%	100%	125%
45-jarige	100%	109%	100%	116%	100%	109%	100%	117%
55-jarige	100%	101%	100%	120%	100%	108%	100%	120%
65-jarige	100%	103%	100%	112%	100%	108%	100%	113%
25-jarige	67%	62%	42%	47%	57%	63%	42%	56%
35-jarige	64%	53%	44%	48%	53%	52%	44%	55%
45-jarige	61%	50%	50%	54%	53%	50%	50%	56%
55-jarige	62%	54%	57%	68%	59%	57%	57%	69%
65-jarige	73%	71%	72%	78%	73%	74%	72%	79%
25-jarige	114%	422%	256%	332%	167%	457%	246%	376%
35-jarige	110%	312%	227%	276%	174%	310%	227%	299%
45-jarige	110%	235%	194%	240%	156%	234%	197%	233%
55-jarige	108%	177%	156%	202%	133%	189%	157%	199%
65-jarige	108%	146%	121%	156%	113%	153%	121%	158%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (OP BASIS VAN INVAARDEKINGSGRAAD VAN 120%)

gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	FTK oude default	SPR oude default	FTK nieuwe default	SPR nieuwe default
35-jarige	100%	116%	100%	103%
45-jarige	100%	96%	100%	102%
55-jarige	100%	96%	100%	113%
65-jarige	100%	105%	100%	116%
75-jarige	100%	106%	100%	106%
35-jarige	48%	21%	18%	19%
45-jarige	51%	28%	24%	29%
55-jarige	58%	45%	41%	53%
65-jarige	73%	72%	70%	80%
75-jarige	83%	85%	83%	85%
35-jarige	104%	485%	418%	433%
45-jarige	104%	273%	290%	289%
55-jarige	105%	184%	198%	216%
65-jarige	108%	149%	124%	165%
75-jarige	107%	131%	107%	131%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES INVAARDEKKINGSGRAAD OUDE DEFAULT)

deelnemers laag carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK 104%	SPR 104%	FTK 108%	SPR 108%	FTK 140%	SPR 140%
25-jarige	100%	152%	100%	152%	100%	152%	100%	151%
35-jarige	100%	126%	100%	116%	100%	121%	100%	128%
45-jarige	100%	109%	100%	96%	100%	102%	100%	113%
55-jarige	100%	101%	100%	90%	100%	95%	100%	109%
65-jarige	100%	103%	100%	101%	100%	101%	100%	113%
25-jarige	67%	62%	66%	63%	66%	63%	73%	62%
35-jarige	64%	53%	61%	52%	62%	53%	69%	53%
45-jarige	61%	50%	57%	46%	58%	47%	68%	51%
55-jarige	62%	54%	58%	50%	59%	52%	70%	57%
65-jarige	73%	71%	69%	69%	70%	69%	80%	78%
25-jarige	114%	422%	115%	419%	115%	422%	113%	420%
35-jarige	110%	312%	112%	273%	111%	291%	108%	319%
45-jarige	110%	235%	114%	195%	113%	213%	107%	246%
55-jarige	108%	177%	116%	155%	113%	164%	105%	192%
65-jarige	108%	146%	116%	143%	114%	143%	102%	160%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES INVAARDEKKINGSGRAAD NIEUWE DEFAULT)

deelnemers laag carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK 104%	SPR 104%	FTK 108%	SPR 108%	FTK 140%	SPR 140%
25-jarige	100%	117%	100%	115%	100%	116%	100%	118%
35-jarige	100%	113%	100%	103%	100%	107%	100%	116%
45-jarige	100%	116%	100%	98%	100%	106%	100%	118%
55-jarige	100%	120%	100%	96%	100%	107%	100%	125%
65-jarige	100%	112%	100%	100%	100%	104%	100%	121%
25-jarige	42%	47%	42%	47%	42%	47%	42%	47%
35-jarige	44%	48%	44%	47%	44%	48%	44%	49%
45-jarige	50%	54%	50%	48%	50%	52%	49%	54%
55-jarige	57%	68%	58%	56%	58%	61%	57%	70%
65-jarige	72%	78%	68%	69%	69%	72%	75%	84%
25-jarige	256%	332%	257%	321%	257%	324%	255%	337%
35-jarige	227%	276%	229%	240%	228%	255%	226%	285%
45-jarige	194%	240%	197%	189%	196%	213%	191%	247%
55-jarige	156%	202%	158%	155%	157%	176%	152%	211%
65-jarige	121%	156%	124%	139%	124%	146%	118%	170%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES INVAARDEKKINGSGRAAD OUDE DEFAULT)

deelnemers hoog carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK 104%	SPR 104%	FTK 108%	SPR 108%	FTK 140%	SPR 140%
25-jarige	100%	159%	100%	157%	100%	158%	100%	161%
35-jarige	100%	125%	100%	123%	100%	123%	100%	129%
45-jarige	100%	109%	100%	104%	100%	106%	100%	114%
55-jarige	100%	108%	100%	99%	100%	102%	100%	117%
65-jarige	100%	108%	100%	105%	100%	104%	100%	120%
25-jarige	57%	63%	56%	63%	56%	63%	61%	64%
35-jarige	53%	52%	51%	53%	52%	52%	57%	53%
45-jarige	53%	50%	52%	48%	52%	49%	57%	51%
55-jarige	59%	57%	56%	54%	57%	55%	63%	61%
65-jarige	73%	74%	69%	72%	70%	71%	78%	82%
25-jarige	167%	457%	170%	448%	169%	451%	166%	467%
35-jarige	174%	310%	177%	300%	176%	302%	172%	326%
45-jarige	156%	234%	161%	217%	160%	223%	152%	250%
55-jarige	133%	189%	141%	170%	138%	176%	129%	206%
65-jarige	113%	153%	119%	148%	118%	147%	109%	170%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES INVAARDEKKINGSGRAAD NIEUWE DEFAULT)

deelnemers hoog carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK 104%	SPR 104%	FTK 108%	SPR 108%	FTK 140%	SPR 140%
25-jarige	100%	137%	100%	135%	100%	136%	100%	137%
35-jarige	100%	125%	100%	123%	100%	124%	100%	128%
45-jarige	100%	117%	100%	110%	100%	113%	100%	120%
55-jarige	100%	120%	100%	104%	100%	110%	100%	126%
65-jarige	100%	113%	100%	103%	100%	106%	100%	123%
25-jarige	44%	56%	44%	56%	43%	56%	44%	56%
35-jarige	44%	55%	44%	55%	44%	55%	44%	55%
45-jarige	50%	56%	50%	55%	50%	55%	49%	57%
55-jarige	57%	69%	58%	61%	57%	64%	57%	71%
65-jarige	72%	79%	68%	71%	69%	74%	75%	85%
25-jarige	246%	376%	247%	370%	247%	373%	245%	379%
35-jarige	227%	299%	229%	290%	228%	293%	226%	306%
45-jarige	197%	233%	200%	215%	199%	222%	194%	243%
55-jarige	157%	199%	159%	168%	159%	181%	154%	210%
65-jarige	121%	158%	125%	144%	124%	149%	119%	173%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES INVAARDEKKINGSGRAAD OUDE DEFAULT)

gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	FTK 120%	SPR 120%	FTK 104%	SPR 104%	FTK 108%	SPR 108%	FTK 140%	SPR 140%
35-jarige	100%	116%	100%	108%	100%	107%	100%	140%
45-jarige	100%	96%	100%	91%	100%	90%	100%	116%
55-jarige	100%	96%	100%	94%	100%	93%	100%	113%
65-jarige	100%	105%	100%	105%	100%	103%	100%	116%
75-jarige	100%	106%	100%	107%	100%	105%	100%	112%
35-jarige	48%	21%	43%	21%	44%	20%	59%	26%
45-jarige	51%	28%	46%	27%	47%	26%	63%	33%
55-jarige	58%	45%	53%	45%	55%	44%	68%	53%
65-jarige	73%	72%	69%	71%	70%	71%	79%	79%
75-jarige	83%	85%	82%	84%	82%	84%	86%	90%
35-jarige	104%	485%	110%	449%	108%	450%	104%	585%
45-jarige	104%	273%	111%	256%	108%	255%	103%	329%
55-jarige	105%	184%	115%	180%	112%	178%	102%	216%
65-jarige	108%	149%	116%	149%	114%	147%	101%	165%
75-jarige	107%	131%	112%	132%	111%	130%	101%	139%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES INVAARDEKKINGSGRAAD NIEUWE DEFAULT)

gewezen deelnemers

	FTK 120%	SPR 120%	FTK 104%	SPR 104%	FTK 108%	SPR 108%	FTK 140%	SPR 140%
35-jarige	100%	103%	100%	91%	100%	93%	100%	124%
45-jarige	100%	102%	100%	90%	100%	92%	100%	121%
55-jarige	100%	113%	100%	102%	100%	104%	100%	134%
65-jarige	100%	116%	100%	111%	100%	110%	100%	134%
35-jarige	18%	19%	18%	17%	18%	18%	17%	23%
45-jarige	24%	29%	25%	27%	24%	27%	23%	35%
55-jarige	41%	53%	43%	49%	42%	49%	40%	63%
65-jarige	70%	80%	67%	75%	68%	75%	73%	92%
35-jarige	418%	433%	421%	379%	420%	388%	411%	518%
45-jarige	290%	289%	294%	256%	294%	261%	283%	344%
55-jarige	198%	216%	199%	195%	198%	198%	193%	256%
65-jarige	124%	165%	127%	157%	126%	157%	121%	191%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES AANVANGSRENTE OUDE DEFAULT)

deelnemers laag carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK rente -1%	SPR rente -1%	FTK rente +1%	SPR rente +1%	FTK rente -2%	SPR rente -2%	FTK rente +2%	SPR rente +2%
25-jarige	100%	152%	100%	156%	100%	148%	100%	163%	100%	145%
35-jarige	100%	126%	100%	135%	100%	121%	100%	143%	100%	117%
45-jarige	100%	109%	100%	118%	100%	103%	100%	126%	100%	99%
55-jarige	100%	101%	100%	106%	100%	98%	100%	110%	100%	96%
65-jarige	100%	103%	100%	101%	100%	106%	100%	101%	100%	109%
25-jarige	67%	62%	67%	64%	67%	61%	69%	67%	66%	60%
35-jarige	64%	53%	65%	56%	63%	52%	66%	59%	62%	51%
45-jarige	61%	50%	62%	53%	60%	47%	63%	56%	61%	46%
55-jarige	62%	54%	62%	57%	63%	53%	63%	59%	63%	52%
65-jarige	73%	71%	72%	70%	74%	73%	71%	69%	75%	75%
25-jarige	114%	422%	116%	442%	112%	405%	119%	462%	110%	394%
35-jarige	110%	312%	112%	339%	108%	293%	114%	368%	106%	280%
45-jarige	110%	235%	111%	258%	108%	218%	114%	280%	106%	206%
55-jarige	108%	177%	110%	186%	106%	171%	111%	193%	105%	168%
65-jarige	108%	146%	108%	143%	106%	150%	109%	143%	105%	155%

mediaan

slecht weer

goed weer

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES AANVANGSRENTE NIEUWE DEFAULT)

deelnemers laag carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK rente -1%	SPR rente -1%	FTK rente +1%	SPR rente +1%	FTK rente -2%	SPR rente -2%	FTK rente +2%	SPR rente +2%
25-jarige	100%	117%	100%	112%	100%	122%	100%	108%	100%	127%
35-jarige	100%	113%	100%	108%	100%	120%	100%	101%	100%	126%
45-jarige	100%	116%	100%	109%	100%	123%	100%	99%	100%	130%
55-jarige	100%	120%	100%	112%	100%	130%	100%	98%	100%	141%
65-jarige	100%	112%	100%	106%	100%	119%	100%	97%	100%	128%
25-jarige	42%	47%	42%	46%	42%	49%	42%	44%	43%	51%
35-jarige	44%	48%	43%	47%	44%	50%	44%	45%	44%	53%
45-jarige	50%	54%	50%	52%	50%	57%	50%	48%	49%	60%
55-jarige	57%	68%	57%	64%	57%	73%	57%	58%	56%	78%
65-jarige	72%	78%	72%	74%	72%	82%	71%	68%	73%	88%
25-jarige	256%	332%	259%	321%	248%	342%	260%	308%	242%	357%
35-jarige	227%	276%	227%	264%	226%	292%	228%	243%	224%	310%
45-jarige	194%	240%	195%	225%	193%	253%	193%	196%	192%	271%
55-jarige	156%	202%	155%	187%	157%	219%	155%	161%	156%	240%
65-jarige	121%	156%	122%	147%	120%	168%	123%	135%	119%	180%

mediaan

slecht weer

goed weer

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES AANVANGSRENTE OUDE DEFAULT)

deelnemers hoog carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK rente -1%	SPR rente -1%	FTK rente +1%	SPR rente +1%	FTK rente -2%	SPR rente -2%	FTK rente +2%	SPR rente +2%
25-jarige	100%	159%	100%	163%	100%	156%	100%	168%	100%	154%
35-jarige	100%	125%	100%	129%	100%	123%	100%	133%	100%	122%
45-jarige	100%	109%	100%	113%	100%	106%	100%	119%	100%	105%
55-jarige	100%	108%	100%	108%	100%	109%	100%	108%	100%	111%
65-jarige	100%	108%	100%	103%	100%	113%	100%	101%	100%	119%
25-jarige	57%	63%	58%	65%	57%	62%	59%	66%	56%	61%
35-jarige	53%	52%	54%	54%	53%	51%	54%	56%	52%	51%
45-jarige	53%	50%	54%	51%	53%	48%	54%	53%	52%	48%
55-jarige	59%	57%	59%	58%	59%	58%	59%	58%	59%	59%
65-jarige	73%	74%	72%	72%	73%	77%	71%	69%	74%	81%
25-jarige	167%	457%	169%	474%	168%	444%	170%	503%	168%	436%
35-jarige	174%	310%	173%	322%	175%	303%	172%	337%	178%	300%
45-jarige	156%	234%	155%	245%	156%	227%	155%	259%	158%	224%
55-jarige	133%	189%	133%	188%	134%	190%	132%	189%	134%	195%
65-jarige	113%	153%	113%	147%	113%	160%	113%	143%	112%	169%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES AANVANGSRENTE NIEUWE DEFAULT)

deelnemers hoog carrièreverloop

	FTK 120%	SPR 120%	FTK rente -1%	SPR rente -1%	FTK rente +1%	SPR rente +1%	FTK rente -2%	SPR rente -2%	FTK rente +2%	SPR rente +2%
25-jarige	100%	137%	100%	133%	100%	142%	100%	128%	100%	146%
35-jarige	100%	125%	100%	123%	100%	129%	100%	119%	100%	132%
45-jarige	100%	117%	100%	114%	100%	120%	100%	109%	100%	124%
55-jarige	100%	120%	100%	114%	100%	126%	100%	104%	100%	133%
65-jarige	100%	113%	100%	108%	100%	118%	100%	101%	100%	124%
25-jarige	44%	56%	43%	54%	44%	58%	43%	53%	45%	60%
35-jarige	44%	55%	44%	54%	44%	56%	44%	53%	44%	57%
45-jarige	50%	56%	50%	56%	50%	58%	50%	53%	49%	59%
55-jarige	57%	69%	57%	66%	57%	71%	57%	62%	57%	75%
65-jarige	72%	79%	72%	76%	73%	82%	71%	71%	73%	86%
25-jarige	246%	376%	249%	368%	239%	386%	253%	357%	234%	396%
35-jarige	227%	299%	228%	291%	226%	306%	229%	285%	226%	315%
45-jarige	197%	233%	195%	224%	197%	242%	193%	210%	197%	251%
55-jarige	157%	199%	157%	188%	158%	211%	156%	171%	158%	225%
65-jarige	121%	158%	122%	151%	121%	167%	123%	141%	120%	175%

mediaan

slecht weer

goed weer

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEVOELIGHEIDSANALYSES AANVANGSRENTE OUDE DEFAULT)

gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	FTK 120%	SPR 120%	FTK rente -1%	SPR rente -1%	FTK rente +1%	SPR rente +1%	FTK rente -2%	SPR rente -2%	FTK rente +2%	SPR rente +2%
35-jarige	100%	116%	100%	159%	100%	86%	100%	223%	100%	64%
45-jarige	100%	96%	100%	118%	100%	79%	100%	148%	100%	66%
55-jarige	100%	96%	100%	103%	100%	91%	100%	112%	100%	87%
65-jarige	100%	105%	100%	101%	100%	108%	100%	100%	100%	112%
75-jarige	100%	106%	100%	103%	100%	109%	100%	101%	100%	111%
35-jarige	48%	21%	48%	29%	49%	16%	49%	42%	50%	12%
45-jarige	51%	28%	51%	34%	52%	23%	51%	43%	53%	19%
55-jarige	58%	45%	58%	48%	59%	43%	57%	53%	60%	41%
65-jarige	73%	72%	72%	70%	73%	74%	71%	68%	74%	77%
75-jarige	83%	85%	83%	82%	83%	87%	82%	81%	84%	89%
35-jarige	104%	485%	104%	667%	104%	357%	104%	936%	104%	265%
45-jarige	104%	273%	104%	336%	104%	225%	104%	420%	104%	187%
55-jarige	105%	184%	105%	197%	105%	174%	105%	215%	104%	165%
65-jarige	108%	149%	108%	144%	107%	154%	108%	142%	105%	160%
75-jarige	107%	131%	108%	127%	106%	135%	108%	125%	105%	138%

mediaan

slecht weer

goed weer

VERVANGINGSRATIO'S P-SCENARIOSET (GEOVOELIGHEIDSANALYSES AANVANGSRENTE NIEUWE DEFAULT)

gewezen deelnemers

	FTK 120%	SPR 120%	FTK rente -1%	SPR rente -1%	FTK rente +1%	SPR rente +1%	FTK rente -2%	SPR rente -2%	FTK rente +2%	SPR rente +2%
35-jarige	100%	103%	100%	96%	100%	113%	100%	90%	100%	123%
45-jarige	100%	102%	100%	94%	100%	111%	100%	87%	100%	122%
55-jarige	100%	113%	100%	101%	100%	128%	100%	92%	100%	143%
65-jarige	100%	116%	100%	107%	100%	126%	100%	100%	100%	138%
35-jarige	18%	19%	18%	18%	18%	21%	17%	17%	17%	23%
45-jarige	24%	29%	24%	27%	24%	32%	24%	25%	24%	35%
55-jarige	41%	53%	41%	48%	41%	60%	42%	43%	40%	68%
65-jarige	70%	80%	70%	73%	71%	86%	69%	69%	71%	94%
35-jarige	418%	433%	418%	402%	417%	469%	418%	376%	417%	508%
45-jarige	290%	289%	289%	266%	290%	316%	288%	246%	289%	346%
55-jarige	198%	216%	198%	193%	197%	243%	197%	176%	197%	273%
65-jarige	124%	165%	124%	152%	123%	180%	125%	142%	123%	196%

mediaan	slecht weer	goed weer
---------	-------------	-----------

MAATMENSEN

leeftijd	Deelnemer - Oude default - Laag carrièreverloop (FG1)			Deelnemer - Oude default - Hoog carrièreverloop (FG2)			Deelnemer - Nieuwe default – Laag carrièreverloop (FG1)		Deelnemer - Nieuwe default – Hoog carrièreverloop (FG2)		leeftijd	Gewezen deelnemer –	Pensioengerechtigde
	salaris	ouderdompensioen	pensioenkapitaal	salaris	ouderdompensioen	pensioenkapitaal	salaris	pensioenkapitaal	salaris	pensioenkapitaal		Oude default	
25	45.609	443	0	60.811	2.266	24.125	45.609	13.452	60.811	3.371	35	2.000	
30	49.410	2.041	0	83.616	3.406	44.853	49.410	21.848	83.616	21.109	45	3.800	
35	53.210	3.986	0	106.421	4.023	74.045	53.21	31.745	106.421	49.588	55	6.700	
40	58.912	6.564	0	117.823	8.157	103.060	58.912	45.118	117.823	79.904	65	12.600	
45	64.612	9.660	0	129.224	12.291	141.135	64.612	60.742	129.224	115.158	68		20.000
50	67.273	12.540	0	136.827	16.425	174.551	67.273	74.259	136.827	141.840	70		20.000
55	69.933	15.660	0	144.427	20.559	215.879	69.933	81.650	144.427	168.522	75		14.528
60	69.933	18.137	0	144.427	24.693	266.992	69.933	81.650	144.427	169.950	80		13.996
65	69.933	20.614	0	144.427	28.827	330.207	69.933	81.650	144.427	169.950	85		17.096
67	69.933	21.605	0	144.427	30.480	359.502	69.933	81.650	144.427	169.950	90		16.821
											95		17.223

KENMERKEN DEELNEMERSBESTAND (DEELNEMERS PER 31 DECEMBER 2023)

oude default: inkoop A, beleggen B

	aantal in A-regeling	gem. salaris	aantal in A- en B-regeling	gem. salaris	aantal totaal	gem. salaris
15 tot 25 jaar	-	-	-	-	-	-
25 tot 35 jaar	61	57.547	42	84.499	103	68.537
35 tot 45 jaar	26	59.783	172	98.542	198	93.453
45 tot 55 jaar	11	60.379	208	104.174	219	101.974
55 tot 68 jaar	7	63.113	240	108.383	247	107.100
	105	58.768	662	102.988	767	96.935

nieuwe default: beleggen A en B

	aantal in A-regeling	gem. salaris	aantal in A- en B-regeling	gem. salaris	aantal totaal	gem. salaris
15 tot 25 jaar	52	44.197	-	-	52	44.197
25 tot 35 jaar	176	53.647	66	82.840	242	61.609
35 tot 45 jaar	36	58.235	131	95.193	167	87.226
45 tot 55 jaar	16	54.636	72	100.992	88	92.564
55 tot 68 jaar	3	51.231	22	102.009	25	95.916
	283	52.524	291	94.341	574	73.724

totaal bestand

	aantal in A-regeling	gem. salaris	aantal in A- en B-regeling	gem. salaris	aantal totaal	gem. salaris
15 tot 25 jaar	52	44.197	-	-	52	44.197
25 tot 35 jaar	237	54.651	108	83.485	345	63.677
35 tot 45 jaar	62	58.884	303	97.094	365	90.604
45 tot 55 jaar	27	56.976	280	103.355	307	99.277
55 tot 68 jaar	10	59.548	262	107.848	272	106.072
	388	54.214	953	100.348	1.341	87.000

Koninklijke Vopak N.V.

Westerlaan 10
3016 CK Rotterdam
Postbus 863
3000 AW Rotterdam

Telefoon +31 10 4002650